Bestuursverslag 2017

Stichting Keizer karel

Stichting Keizer Karel

Het postadres van de Stichting Keizer Karel is:
Stichting Keizer Karel
Postbus 68
1420 AB Uithoorn

Voorwoord 4

Algemene informatie
1. Stichting Keizer Karel 6
2. Visie en missie 6
3. Organisatie 8

Verslag van het College van Bestuur
1. Koers 10
2. Leerlingen 10
3. Onderwijsaanbod 14
4. Onderwijs 16
5. Personeel 19
6. Medezeggenschap 24
7. Governance 25
8. Horizontale dialoog 26
9. Klachten en integriteit 26
10. Huisvesting 27
11. Bedrijfsvoering 27

Verslag van de Raad van Toezicht
1. Inleiding 29
2. Maatschappelijke ontwikkeling 29
3. Samenstelling 29
4. Activiteiten 30
5. Kwaliteitsbewaking 32
6. Werkgeverschap 32
7. Bezoldiging 32

Toekomst en continuïteit
1. Context 2018-2022 33
2. Financiële gegevens 34
3. Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022 43
4. Meerjarenbalans 2018-2022 en besteding van de reserves 46
5. Risicomanagement 49

Overzicht tabellen en grafieken 52

Jaarrekening 55

VOORWOORD

Voor u ligt het bestuursverslag 2017 waarin het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de Stichting Keizer Karel aan alle stakeholders verantwoording afleggen over resultaten, processen en ontwikkelingen van de Stichting en van de twee scholen, het Keizer Karel College en het Alkwin Kollege. Een inhoudelijke terugblik én in de jaarrekening de financiële stand van zaken aan het eind van het jaar. Naast de wettelijke verplichtingen voor een goed Jaarverslag hechten wij waarde aan een inhoudelijke verantwoording van de behaalde doelen van de Stichting.

De wereld en het onderwijs zijn in beweging. In die turbulentie bieden onze scholen de leerlingen een veilige plaats waar ze zich voor kunnen bereiden op het behalen van hun diploma, op een plek in het vervolgonderwijs en op een rol als actieve participant in de samenleving. Wij zien onze leerlingen al tijdens hun schoolperiode groeien in hun rol als actieve participanten en dat geeft vertrouwen in hun én onze toekomst.

We staan in dit verslag stil bij de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs. Overigens ook het thema van het vierjaarlijkse onderzoek door de onderwijsinspectie in het najaar van 2017. Het rapport van het onderzoek van de inspectie is definitief verschenen in 2018. De Stichting scoort op één na op alle standaarden van het nieuwe inspectiekader een voldoende en één maal een goed.

We geven een verantwoording over de formatie en de personele samenstelling. Op beide scholen is een grote groep nieuwe docenten aangesteld en zijn alle, ook de tussentijdse, vacatures ondanks de krapper wordende arbeidsmarkt ingevuld. In de eerste helft van 2017 in een aantal gevallen door extern vervangers in te huren, per augustus konden we zelf weer voldoende goede en gemotiveerde collega's in dienst benoemen. Actief participeren in de ROSA opleidingsschool heeft daar zeker toe bijgedragen. Het traject BSL – begeleiding startende leraren – vraagt de komende jaren onze speciale aandacht.

Afgelopen jaar zijn ten aanzien van de bedrijfsvoering op Stichtingsniveau grote vorderingen geboekt ten aanzien van de administratieve organisatie en inrichting, met name de insourcing van de financiële administratie en het cyclisch risicomanagement. De voorbereidingen in 2017 zullen in 2018 vertaald worden naar nieuw beleid t.a.v. governance, HRM en kwaliteit.

Vanzelfsprekend is er in dit verslag aandacht voor het onderwijs, de leerlingen en de medewerkers die het ontwikkelingsproces van onze leerlingen begeleiden en coachen. Ten aanzien van het aantal leerlingen bleef de aanmelding op beide scholen op peil en werd in Amstelveen zelfs de grens van de groei bereikt.

Op beide scholen vraagt de ontwikkeling van het onderwijs de komende jaren ook bestuurlijk aandacht om de ambitie 'samen van en met elkaar leren en ontwikkelen' vorm en inhoud te geven. Die ambitie wordt in schooljaar 2018-2019 verder opgepakt in een nieuwe bestuurlijke samenstelling, aangezien Elisabeth Pels Rijcken in 2017 heeft aangekondigd dat 2017-2018 haar laatste schooljaar is als bestuurder/rector. De werving voor een nieuwe rector-bestuurder is in november 2017 gestart.

Het College van Bestuur heeft in 2017 deelgenomen aan het traject collegiale bestuurlijke visitatie van de VO-academie. Er is een zelfevaluatie gemaakt die in het najaar intern is

voorgelegd aan Raad van Toezicht, de GMR en de MT's. De bestuurlijke visitatie van Stichting Keizer Karel is in januari 2018 uitgevoerd.

Met de gemeente Amstelveen is intensief overleg geweest over renovatie en bouw en de problematiek van de verbreding en verdieping van de A9 die naast het KKC ligt en in 2019 zal starten.

Uithoorn, mei 2018

College van Bestuur Stichting Keizer Karel

Elisabeth Pels Rijcken Rob Dijkstra

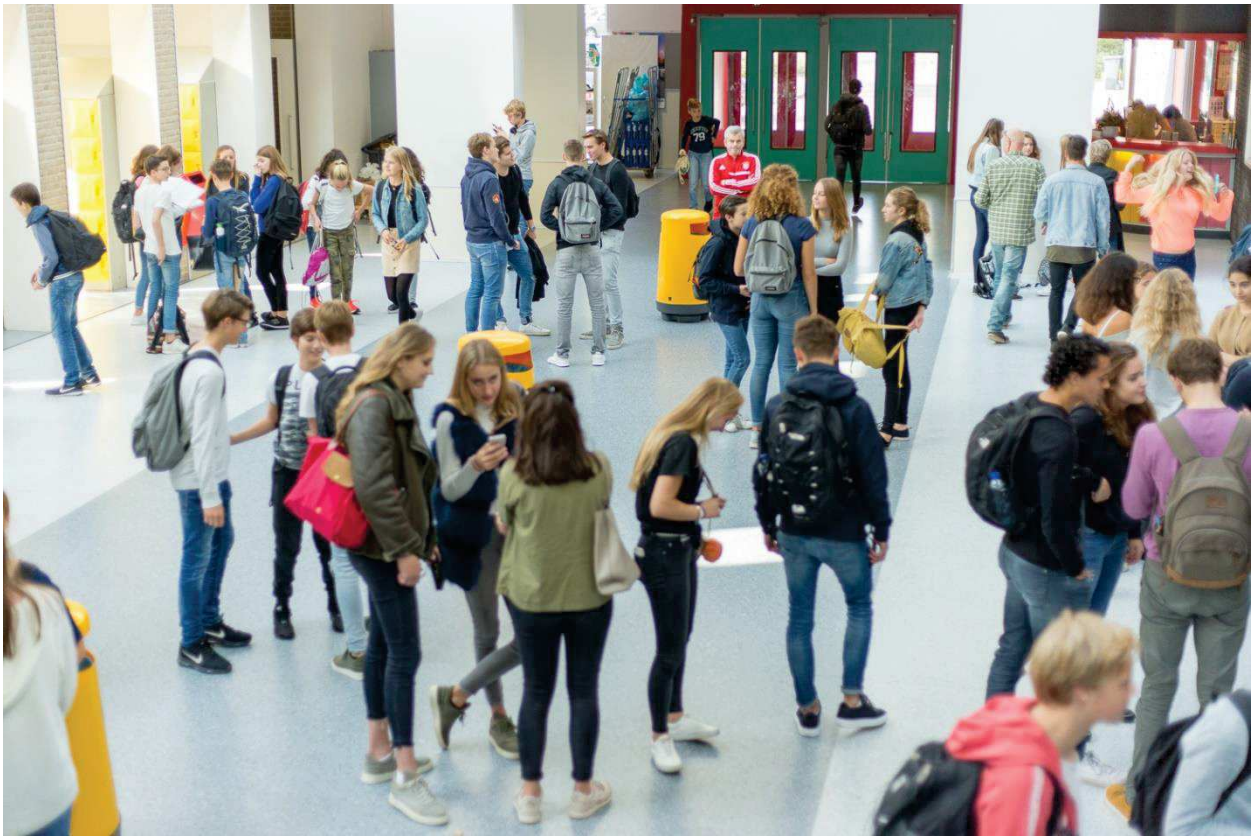

Algemene Informatie

1. Stichting Keizer Karel

De Stichting is het bevoegd gezag van twee scholen voor Voortgezet Onderwijs in Amstelveen en Uithoorn. De scholen verzorgen onderwijs voor 3313 leerlingen voor havo, atheneum, gymnasium en technasium. Bij de Stichting werken 344 medewerkers, samen ruim 235 fte.

Stichting Keizer Karel is op 27 juni 1956 opgericht en in 1957 gestart met het Keizer Karel College (BRIN nummer 02QZ). In 1966 is in Uithoorn een dependance gesticht, die vanaf 1971 zelfstandig verder is gegaan onder de naam Alkwin Kollege (BRIN nummer 14VG).

In de statuten staat de volgende doelstelling opgenomen: De Stichting Keizer Karel stelt zich ten doel om zonder winstoogmerk open katholiek voortgezet onderwijs in de regio Amstelland in stand te houden en te bevorderen.

In het eerste Strategisch Beleidsplan van de Stichting Keizer Karel (2015-2020) is beschreven op welke wijze we met het onderwijs op beide scholen in willen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en hoe we als organisatie toekomstbestendig kunnen zijn. De beide scholen hebben een herkenbaar profiel en een sterke binding met de eigen omgeving, die de over de gemeentegrenzen heengaat. De verantwoordelijkheid voor het onderwijs ligt bij de individuele scholen, die de ruimte hebben om hun eigen identiteit vorm te geven.

De looptijd van de Schoolplannen voor beide scholen loopt niet synchroon: voor het Alkwin is dit voor de periode 2015-2019 vastgesteld, voor het KKC voor de periode 2016-2020. In 2018 wordt bepaald hoe we deze twee plannen in tijd en inhoud meer op elkaar en op het Strategisch Beleidsplan kunnen laten aansluiten.

2. Visie en missie

De kernactiviteit van de beide scholen is het verzorgen van goed voortgezet onderwijs aan de doelgroepen van de scholen. Het Alkwin Kollege verzorgt havo en vwo onderwijs, inclusief vwo+, waaronder het gymnasium valt. Het Keizer Karel College verzorgt onderwijs voor havo, vwo, gymnasium en technasium. Beide scholen hebben een eigen profilering ontwikkeld op het gebied van onderwijs en deze vastgelegd in een Schoolplan. Dit betekent dat de missie van beide scholen zelfstandig is geformuleerd en dat daaruit verschillende kernkwaliteiten zijn voortgekomen.

Ons bovenliggende doel is leerlingen optimaal voor te bereiden op de uitdagingen van de 21ste eeuw en te zorgen dat iedere leerling een mooi diploma behaalt en vaardigheden meekrijgt die bruikbaar zijn in de maatschappij van de toekomst. Naast een waardevol diploma vinden wij individuele ontplooiing en het leren nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid even belangrijk. Het is mooi om te zien hoeveel talent, enthousiasme en kwaliteit de beide scholen in huis hebben.

Vanuit onze gezamenlijke missie, 'leerlingen optimaal voorbereiden op de uitdagingen van de 21ste eeuw', zijn vier uitgangspunten geformuleerd die zowel voor medewerkers als voor leerlingen richtinggevend zijn:

- Verantwoordelijkheid nemen voor leren en ontwikkelen
- Samen werken aan een verbinding met de wereld om ons heen
- Creativiteit en een ondernemende houding stimuleren
- Openstaan voor dialoog en feedback

Wij zien elk van beide scholen op zich en de organisatie als geheel als een lerende organisatie, gericht op optimale ontplooiing van jongeren tot zelfstandige en kritisch denkende jong volwassenen. Wij willen leerlingen vaardigheden meegeven die gebaseerd zijn op de vier uitgangspunten. Voor de medewerkers betekent dit dat zij zich, zoals in een lerende organisatie vereist, blijven ontwikkelen en deze uitgangspunten in de dagelijkse praktijk voorleven en integreren in hun manier van werken en lesgeven.

Als Stichting met twee sterke scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie in twee verschillende contexten, zien wij kansen om van elkaar te leren en elkaar te inspireren. Samen kiezen voor kwaliteit, samen leren verbeteren geeft meer garantie voor een goed resultaat.

In onze besturingsfilosofie hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Gedeeld leiderschap, medewerkers en leerlingen hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheid voor het leren en ontwikkelen
- Ruimte bieden voor talentontwikkeling, waarbij ieders talent telt
- Samen werken en samen ontwikkelen voor medewerkers én voor leerlingen
- Commitment voor een inspirerende school

De missie en kernwaarden van het Keizer Karel College

De missie van het Keizer Karel College is: leerlingen optimaal voorbereiden op de uitdagingen van de 21e eeuw. De ambitie is onderwijs op maat waarin leerlingen kennis opdoen en vaardigheden leren voor hun vervolgopleiding en het beroep van de toekomst. Leerlingen leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun persoonlijke ontplooiing. Leerlingen in een veilige omgeving leren hoe je je weg kunt vinden in de maatschappij en deel kunt worden van bestaande tradities en praktijken. Leerlingen kritisch te leren denken en verantwoordelijkheid te leren nemen in onze democratische samenleving.

Om de missie te realiseren wordt het onderwijs op het Keizer Karel College vormgeven vanuit vier kernwaarden. Deze kernwaarden zijn belangrijke uitgangspunten voor de visie op onderwijs en leerlingbegeleiding: *Haal het beste uit jezelf en elkaar | Ieders talent telt en iedereen wordt gezien | Enthousiast en gemotiveerd | Nieuwsgierig naar elkaar en de buitenwereld.*

De missie en kernwaarden van het Alkwin Kollege

De visie op leren gaat uit van de opvatting dat elke leerling ergens goed in wil zijn en zich daarvoor wil inspannen. Leren doet de leerling zelf. Aan de school en de docenten de taak, om de leerlingen ervaringen op te laten doen in contextrijke leeromgevingen met betekenisvolle leerstof. Ten aanzien van het onderwijs is de ambitie opgenomen dat dit voldoet aan de uitgangspunten: *actief* | *attractief* | *adaptief* | *ambitieus* | *veilig.*

3. Organisatie

Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van het Alkwin Kollege en het Keizer Karel College en bestaat uit de twee rectoren van beide scholen die in een collegiaal bestuur vormen waarin het voorzitterschap per schooljaar wisselt. In 2017 was achtereenvolgens Elisabeth Pels Rijcken en vervolgens Rob Dijkstra voorzitter. De collegiale opzet van het College van Bestuur houdt in dat de beide leden van het bestuur de rollen, taken en portefeuilles onderling hebben verdeeld.

Elisabeth Pels Rijcken heeft als portefeuille kwaliteitsbeleid en is rector van het Keizer Karel College. Rob Dijkstra heeft als portefeuilles financiën, bedrijfsvoering en is rector van het Alkwin Kollege. Beiden hebben HRM en onderwijs in de portefeuille.

De onderlinge samenwerking van de bestuursleden wordt jaarlijks geëvalueerd en vormt onderdeel van de jaarlijkse funcioneringsgesprekken van de bestuurders met de Raad van Toezicht. Uit de evaluatie van 2017 is naar voren gekomen dat er sprake is van een goede samenwerking tussen beide bestuursleden. Er is onderling respect en vertrouwen en ruimte voor elkaars inbreng. Er wordt efficiënt vergaderd en er is sprake van een goede verslaglegging.
De uitdagingen: het verder ontwikkelen van de bestuurlijke rol en aandacht voor de formele besluitvormingsprocessen en procedures als er voor wordt gekozen de bestuurlijke rol sterker te maken en de stichting te laden.

Terugkijkend is er voor 2017 een aantal momenten te noemen die impact hadden: de beslissing om de financiële administratie te *insourcen*, het proces rond de visitatie door de onderwijsinspectie VO, de overaanmelding in Amstelveen en het daarmee samenhanged overleg met de gemeente en de collega scholen, de verkleining van de schoolleiding in Uithoorn en het governance traject met als doel nieuwe governance documenten en optimaliseren van het samenspel tussen en de rollen van de Raad van Toezicht en het CvB. In 2017 zijn voor ons als bestuurslid twee trajecten te noemen die hebben bijgedragen aan nieuwe inzichten en professionalisering: het traject collegiale bestuurlijke visitatie en het overleg met en de expertise van externe deskundigen in een aantal trajecten.

Het traject rond governance en de bestuurlijke visitatie heeft geleid tot een aantal aandachtspunten die in 2018 ter hand worden genomen. Daarnaast heeft het College van bestuur de intentie om gezamenlijke ontwikkelingen op het terrein van kwaliteitsbeleid en

personeelsbeleid/HRM de komende jaren uit te breiden. Dat geldt eveneens voor de ambitie t.a.v. de besturingsfilosofie: verantwoordelijkheden dieper in de organisatie leggen én binnen de managementteams de verantwoordelijkheden t.a.v. onderwijsontwikkeling en personeelsbeleid meer te delen.

Beide scholen worden geleid door een schoolleiding, bestaande uit de rector en de schoolleider(s). Zij vormen met de afdelingsleiders het management team. De Stichting heeft één medewerker op stichtingsniveau in dienst, de specialist financiën en personeel. De laatste maanden van 2017 is daarnaast parttime een externe bussinesscontroller ingehuurd. De rest van de ondersteuning wordt verricht door de medewerkers van beide scholen. In 2018 wordt besloten op welke wijze de ondersteuning op stichtingsniveau wordt uitgebreid.

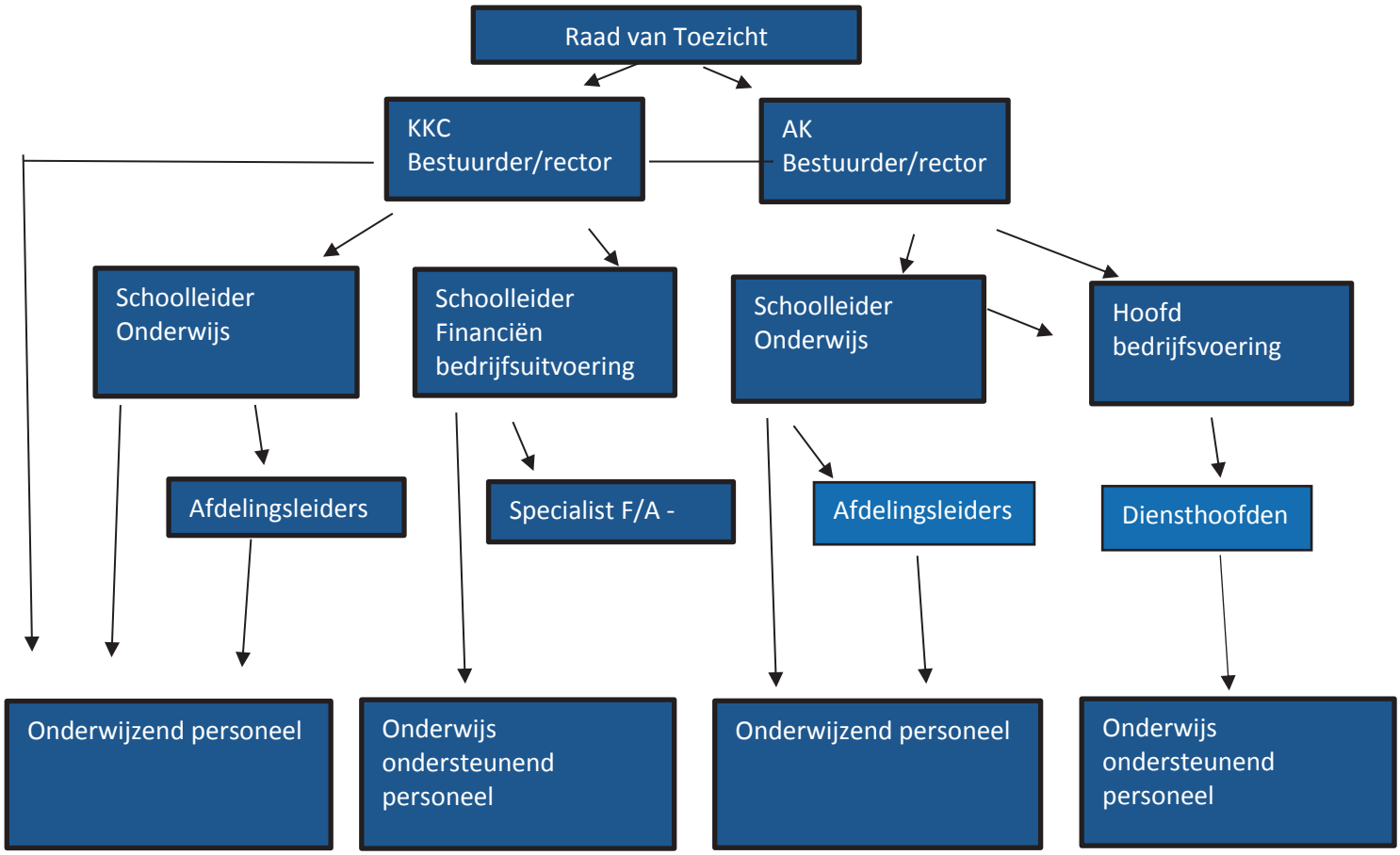

Verslag van het College van Bestuur

1. Koers

De koers van de Stichting Keizer Karel (SKK) is vastgelegd in het Strategisch Beleidsplan SKK dat in schooljaar 2014-15 is vastgesteld. Dit eerste strategische plan in de ruim vijftig jarige historie is door het bestuur opgesteld om richting te geven aan haar werk. Bij de totstandkoming van het Strategisch Beleidsplan was een kleine groep betrokken, namelijk RvT, GMR, SL en CvB.

De demografische ontwikkelingen in de regio, de ontwikkelingen in het denken over en de mogelijkheden voor meer maatwerk en talentgericht onderwijs, de snelheid van technologische en maatschappelijke ontwikkelingen én de behoefte om meer mensen te betrekken bij de strategische ontwikkeling en positie van de Stichting vragen om een nieuwe koers.
Het streven is om in 2018 een start te maken met een strategisch beleidsplan, een Koersplan op stichtingsniveau dat als basis kan dienen voor de schoolplannen van beide scholen. In dit proces zullen interne en externe stakeholders worden betrokken.

2. Leerlingen

Uit tabel 1 blijkt dat het totaal aantal leerlingen ingeschreven bij de Stichting Keizer Karel een lichte groei vertoont.

Het Alkwin Kollege heeft alle leerlingen die zich hebben aangemeld in 2017 ook kunnen plaatsen. In de periode 2012 en 2016 daalde de leerlingpopulatie licht door een demografische krimp in de gemeenten Uithoorn en De Ronde Venen. Dat heeft financiële en personele consequenties gehad. Verdere terugloop lijkt te zijn afgewend. De sterke punten van de school zijn prominenter gecommuniceerd, het onderwijsprofiel geactualiseerd en het wervings- en toelatingsbeleid aangepast.

Het Keizer Karel College groeide door tussentijdse instroom en meer dan maximale bezetting van elf brugklassen. Helaas was er niet voldoende ruimte voor alle aangemelde leerlingen maar konden in goed collegiaal overleg alle leerlingen op Amstelveense scholen worden geplaatst.

In goed overleg en met medewerking van de gemeente Amstelveen is in 2017 bij het KKC in de zomervakantie tijdelijke huisvesting neergezet om alle leerlingen een plek te kunnen bieden.

In het najaar van 2017 zijn door de vier besturen die in Amstelveen voortgezet onderwijs aanbieden voor de aanmeldingen voor het schooljaar 2018/2019 nadere afspraken gemaakt over de toelating van leerlingen in de MAVO (theoretische leerweg VMBO), de HAVO en het VWO. De afspraken zijn gemaakt naar aanleiding van de in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) geconstateerde knelpunten. Ze zijn verder een aanvulling op en een nadere precisering van de afspraken in de Kernprocedure Amstelland.

Grafiek 1
Totaal aantal bij de Stichting ingeschreven leerlingen op peildatum 1 oktober.

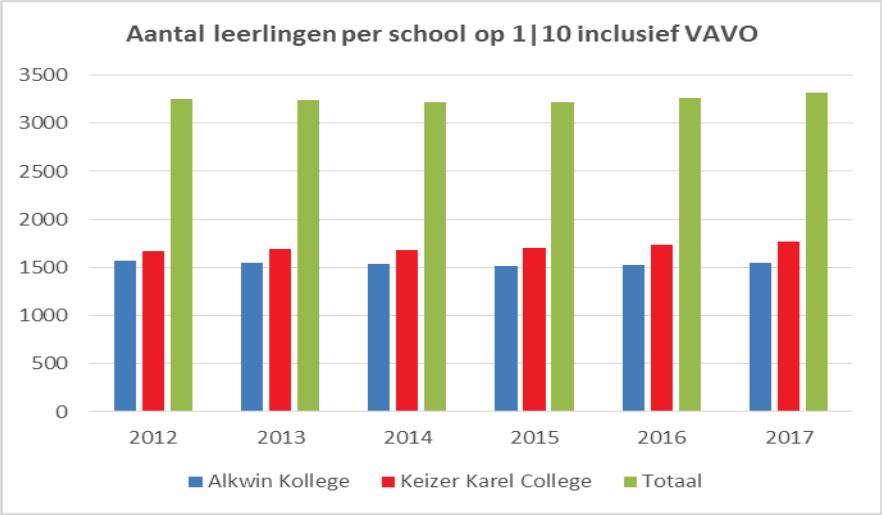

Beide scholen bieden onderwijs voor havo en vwo. Onderstaande tabel toont een overzicht van het leerlingaantal verdeeld over de afdelingen. Het KKC heeft vergeleken met het Alkwin Kollege ruim 15% meer leerlingen en is mede door de grote gymnasium- en technasium afdeling en de aard van het voedingsgebied meer een vwo school. Op het Alkwin zijn de verschillen in omvang tussen de havo en de vwo afdeling kleiner, passend bij het regionale, minder stedelijke voedingsgebied.

Tabel 2
De verdeling van de leerlingen over leerjaren en opleidingen in 2017

		KKC		AK	
Brugjaar		330		266	
havo 2 + 3		166		225	
havo 4 + 5		226		287	
	havo		***392***		***512***
vwo 2 + 3		445		325	
vwo 4 + 5 + 6		576		422	
	vwo		***1021***		***747***
Totaal		1743		1525	

Onderstaande grafieken tonen de instroom van beide scholen in leerjaar 1 en overige leerjaren en de opbouw van de leerlingpopulatie over de belangrijkste gemeenten van het voedingsgebied.

Grafiek 3a
Instroom van nieuwe leerlingen op het Alkwin Kollege (peildatum 1 oktober)

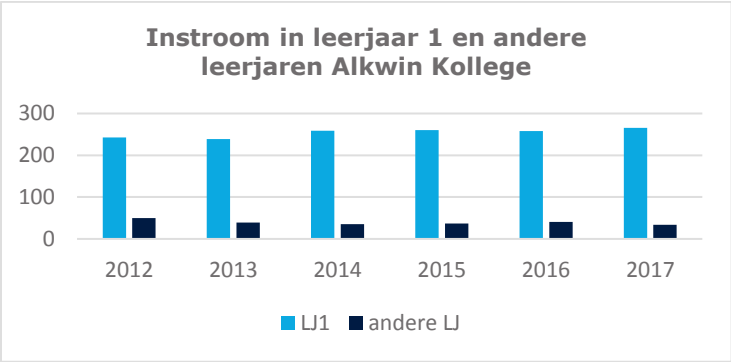

Grafiek 3b
Instroom van nieuwe leerlingen op het KKC (peildatum 1 oktober)

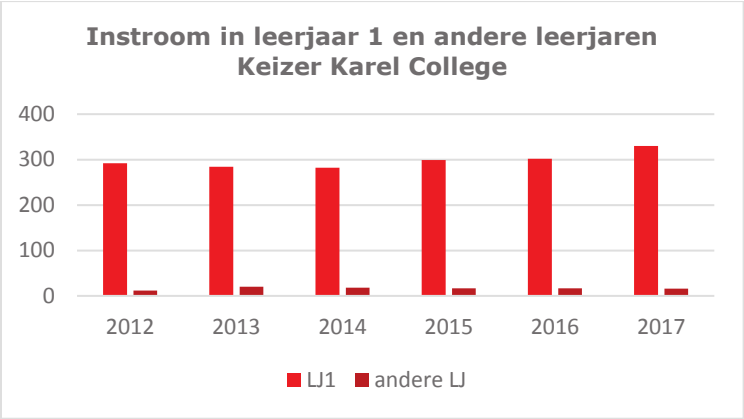

Grafiek 4a
Procentuele verdeling van de leerlingpopulatie van het Alkwin Kollege naar belangrijkste gemeenten in het voedingsgebied.

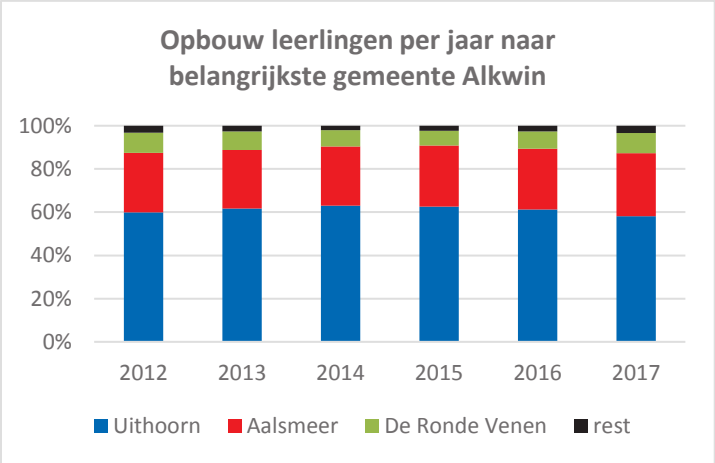

Rest = Nieuwkoop, Amstelveen, Amsterdam en overig.

Grafiek 4b
Procentuele verdeling van de leerlingpopulatie van het Keizer Karel College naar belangrijkste gemeenten in het voedingsgebied.

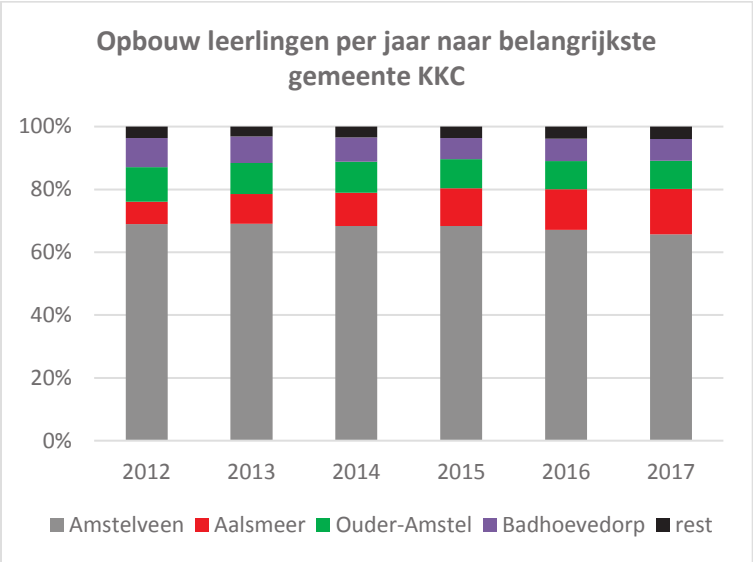

Rest = Amsterdam, Uithoorn, De Ronde Venen en overig

Beide scholen maken deel uit van het RPO Amstelland, dat in 2016 is vastgesteld. De gemeenten van dit RPO staan in groentinten weergegeven op de kaart. Samen met omliggende gemeenten is dit het voedingsgebied van beide scholen.

Kaart 5
RPO gebied Amstelland

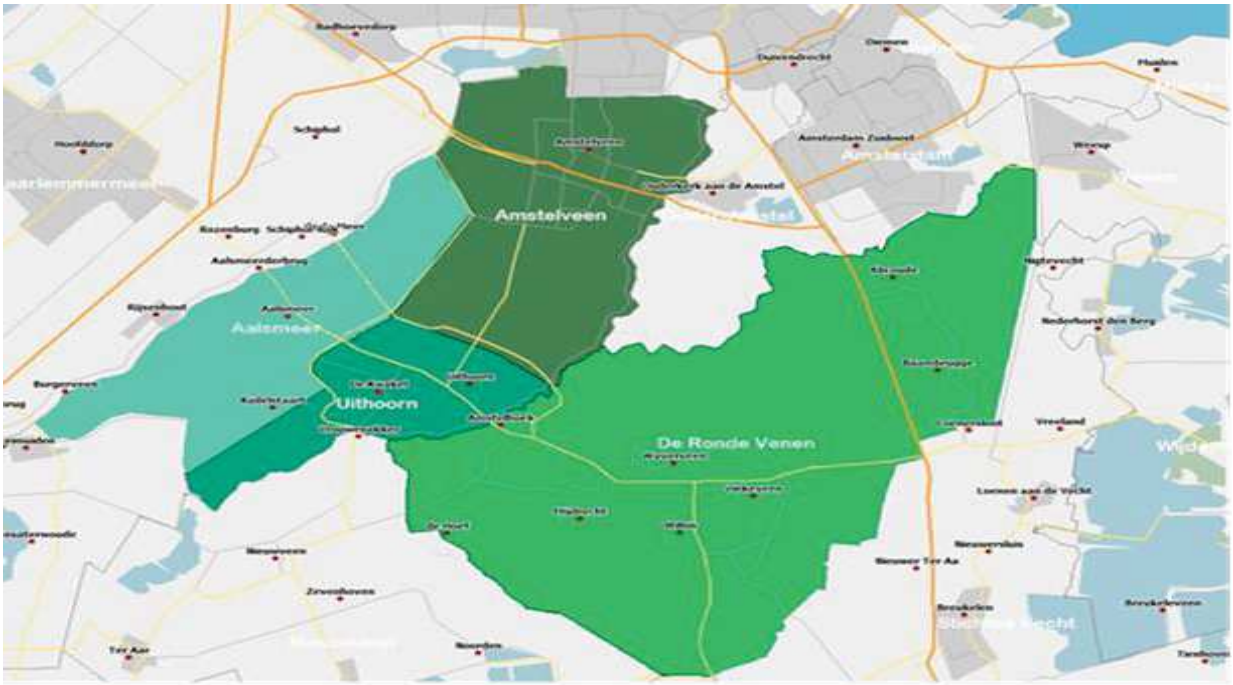

3. ONDERWIJSAANBOD

Profiel Alkwin Kollege Uithoorn

Het Alkwin Kollege is een school met een streekfunctie met een goede naam in het oorspronkelijke voedingsgebied dat bestaat uit de gemeenten Uithoorn, Aalsmeer, de Ronde Venen en Nieuwkoop. Invloed en gelijkwaardigheid, een ruim aanbod en ruimte voor keuzes, 'het gaat niet om nu maar om later' zijn beelden die volgens ouders en leerlingen het onderwijs en de leerlinggerichte sfeer van de school kenmerken.

Door de streekfunctie en het ontbreken van concurrerende scholen in de gemeente was profilering lang geen noodzaak. De afgelopen jaren is met een aantal trajecten vorm gegeven aan maatwerk voor leerlingen en de profilering. Voorbeelden van deze trajecten zijn de digitalisering van het onderwijs, het traject naar gepersonaliseerd onderwijs, de leerlijnen als de WON, de Vecon businesschool en Cambridge Engels en pre university trajecten.

Het Alkwin typeert zich als lerende organisatie. Externe ontwikkelingen bijvoorbeeld binnen de domeinen onderwijs en personeel worden in een vroeg stadium vertaald naar schoolbeleid. Het afgelopen decennium is veel geïnvesteerd in het up to date houden van het gebouw en de digitale infrastructuur, in duurzaamheid, in organisatieontwikkeling en HRM beleid. Mede dankzij een gezonde financiële huishouding kon een groot professionaliseringsbudget worden vrij gemaakt om ontwikkelingen in het onderwijs en de leerlingbegeleiding te faciliteren. Evenals het KKC maakt het Alkwin onderdeel uit van de ROSA opleidingsschool wat prima past bij het concept lerende school.

Profiel Keizer Karel College Amstelveen

Het Keizer Karel College heeft in Amstelveen en omgeving al jaren een goede naam en geniet grote belangstelling. Leerlingen komen uit Amstelveen, Aalsmeer, Ouder-Amstel en Badhoevedorp. De school biedt onderwijs op Havo-, Atheneum-, Gymnasium- en Technasiumniveau. Het Keizer Karel College heeft drie keer het predicaat Excellente School verworven, de laatste keer voor Havo en Vwo voor 2015-2018. De school is een WON-school, biedt Cambridge Engels aan en heeft voor de Havo een businesschool ontwikkeld. Daarnaast bestaat er het door docenten ontworpen vak Denken & Doen op het Gymnasium. Sinds de invoering van het Technasium in 2007 is de belangstelling voor de school verder gegroeid en moest regelmatig voor verschillende leerroutes worden geloot. Het KKC is één van de voortrekkers in de samenwerking met de VU in het Pre University College.

Een groot deel van de ouders is hoog opgeleid en stelt hoge eisen aan de school. Tot een jaar of zes geleden was een diploma voor hun kind voldoende. De maatschappelijke ontwikkelingen vragen de school om steeds meer maatwerk te leveren. Het docententeam is een grote mate van autonomie gewend en heeft de afgelopen jaren een creatieve ontwikkelkracht aan de dag gelegd. Daardoor zijn en worden op veel terreinen vakoverstijgende nieuwe leerlijnen ontwikkeld.

Sinds twee jaar is de focus meer komen te liggen op borging en verdieping van de onderwijsontwikkelingen in het primaire proces. Voor de havo ligt de focus in 2017-18 op de verbetering van de doorstroom, het pedagogisch klimaat en de examenresultaten, vanwege de tegenvallende resultaten in 2017.

In grafiek 6 is de verdeling van leerlingen over de verschillende opleidingen weergegeven. Op beide scholen is te zien dat het aantal havo en havo/atheneum leerlingen licht is gedaald is en het aantal atheneum/gymnasium/technasium is gestegen.

Grafiek 6a
Verdeling van de leerlingen over de opleidingen van het Alkwin Kollege (peildatum 1 oktober)

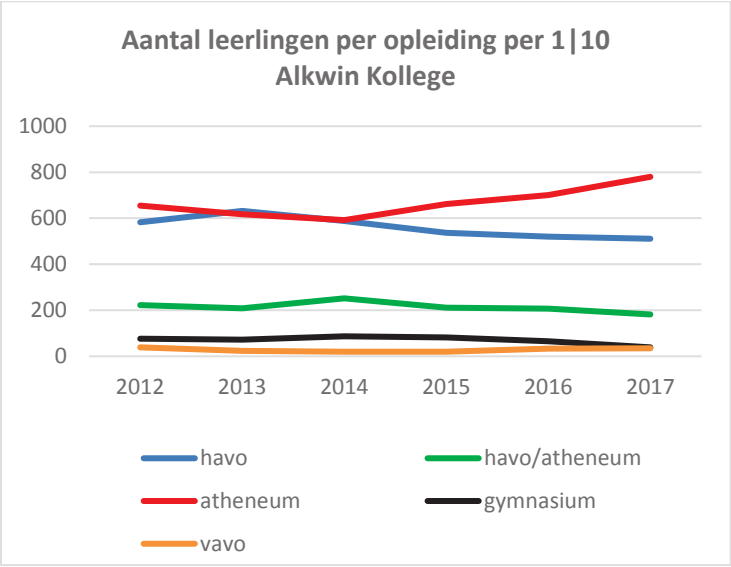

Grafiek 6b
Verdeling van de leerlingen over de opleidingen van het Keizer Karel College (peildatum 1 oktober)

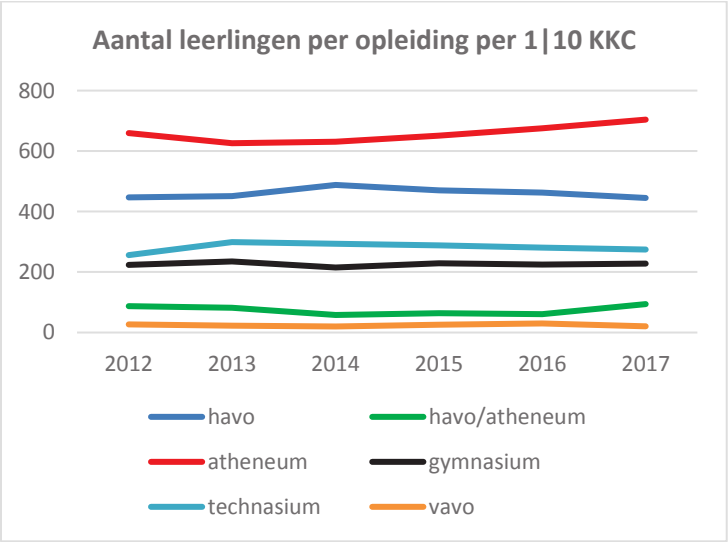

4. ONDERWIJS

Visitatie onderwijsinspectie

De vierjaarlijkse visitatie van het bestuur door de onderwijsinspectie VO vond plaats in november. In januari leidde dit tot het oordeel dat beide scholen voldoen aan de basiskwaliteit. Een aantal andere bevindingen en aanbevelingen staan op de volgende pagina.

De inspectie heeft geconstateerd dat de bestuurders op de hoogte zijn van wat er leeft en speelt binnen de scholen. Zij investeren veel in persoonlijk contact en voeren verbeteringen uit waar dat nodig is. In de scholen is veel aandacht voor brede vorming van de leerlingen. Het 'gepersonaliseerd leren' en 'ruimte voor talent' werd vooral gezien in de projecten en nieuwe vakken waar werken aan zelfstandigheid en differentiatie het uitgangspunt is. Het bestuur heeft veel zorg en aandacht voor het pedagogisch klimaat.
De inspecteurs zagen veel aspecten van een professionele cultuur. De teams voelen zich verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit en worden uitgedaagd en ondersteund om toekomstbestendig onderwijs te ontwikkelen.

Aandachtspunten volgens de inspectie zijn het vertalen van het bestuursbeleid naar de praktijk en de beide scholen. De samenhang en het effect op de scholen is nog beter zichtbaar te maken. In het kader van kwaliteitsbeleid kan de verzamelde informatie nog beter gebruikt worden om te sturen op (verdere) kwaliteitsverbetering. De inspectie ziet mogelijkheden om de initiatieven op het gebied van 'gepersonaliseerd leren' en 'ruimte voor talent' ook te vertalen naar andere lessen en vakken.

Het bestuur is content met het inspectieoordeel en de constatering dat er geen wettelijke tekortkomingen zijn vastgesteld. Het herkent in de aanbevelingen het beleid dat is ingezet voor de nabije toekomst.

Onderwijsresultaten

Jaarlijks verwerkt de inspectie de onderwijsresultaten. De publicatie uit 2017 biedt een meerjarenoverzicht dat op de website is in te zien en in onderstaande tabel in hoofdlijnen is weergegeven.

Voor beide afdelingen van beide scholen zijn de onderbouw rendementen boven de norm, zowel qua onderwijspositie t.o.v. het advies PO, als wat betreft de onderbouwsnelheid. Ook het bovenbouwrendement, gemeten in bovenbouwsucces en examencijfers, is voor beide afdelingen op beide scholen boven de norm. Daarmee voldoen beide scholen aan het basisarrangement van de inspectie voor het onderwijs.

De geringe verschillen op onderdelen tussen beide scholen zijn mede te verklaren door het verschil in populatie en voedingsgebied.

Tabel 7
Rendementen uit de opbrengstenkaart 2017 voor beide scholen (bron: inspectie VO)

Alkwin Kollege (inspectie VO)						
	2014-15		2015-16		2016-17	
Onderbouwsnelheid	96,5%		98,2%		98,7%	
	havo	vwo	havo	vwo	havo	vwo
Bovenbouwsucces	84,9%	90,0%	86,8%	89,0%	89,7%	91,4%
Gemiddeld examencijfer	6,5	6,7	6,5	6,6	6,5	6,7

Keizer Karel College (inspectie VO)						
	2014-15		2015-16		2016-17	
Onderbouwsnelheid	97,2%		98,0%		96,1%	
	havo	vwo	havo	vwo	havo	vwo
Bovenbouwsucces	88,6%	89,1%	86,4%	90,5%	77,7%	87,09%
Gemiddeld examencijfer	6,5	6,5	6,4	6,6	6,2	6,7

Op de scholen kunnen de resultaten worden geraadpleegd met het managementinformatiesysteem MMP. Dat gebeurt op de ene school systematischer dan op de andere. Het systeem maakt het mogelijk de onderwijsresultaten beter te analyseren en om eerder in te grijpen indien nodig. Schoolleiders en afdelingsleiders voeren hierover gesprekken met secties en docenten. De examenresultaten waren in 2017 licht teleurstellend, voor het KKC op de havo en in mindere mate voor het Alkwin op het vwo. Op beide scholen zijn gesprekken gevoerd en maatregelen genomen om herhaling te voorkomen. Onderstaande grafiek toont de examenresultaten sinds 2008.

Grafiek 8
Examenresultaten voor beide scholen en beide afdelingen de laatste tien jaar.

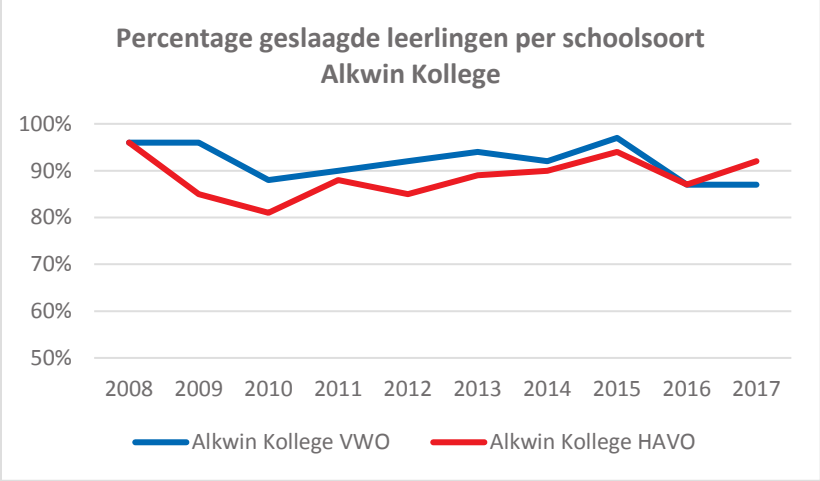

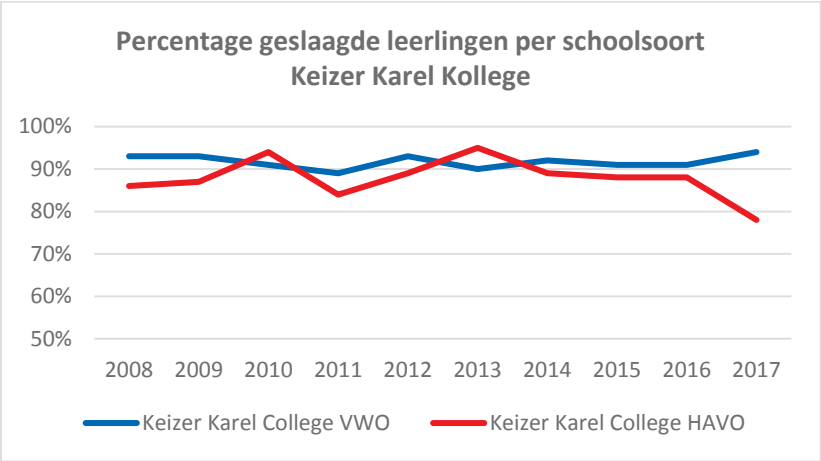

Bovenstaande grafieken tonen de ontwikkeling van de slagingspercentages van beide scholen en beide afdelingen. Het hogere slagingspercentage op het vwo van het KKC lijkt mede bepaald door de relatief grote groep gymnasium en technasium leerlingen vergeleken met het Alkwin Kollege. Op die beide afdelingen ligt het slagingspercentage namelijk hoger dan in de atheneum stroom.
De afwijkingen van het nastrevenswaardige slagingspercentage van 90% of meer worden op beide scholen jaarlijks geanalyseerd en besproken. Positieve effecten van verbeterplannen zijn in sommige gevallen niet direct in het volgende schooljaar zichtbaar.

De volgende tabel geeft een overzicht van de samenstelling van de uitstroom op beide scholen.

Tabel 9
Schoolverlaters in de afgelopen vier jaar naar reden van vertrek per 31 juli.

	Alkwin Kollege			Keizer Karel College		
	2017	**2016**	**2015**	**2017**	**2016**	**2015**
Geslaagd	246	254	264	226	268	245
Verhuizing	2	3	2			
Buitenland	1	4	1	2	3	3
VAVO	24	24	9	20	28	20
Opleiding die de school niet biedt	17	23	29	30	11	27
Overig	8	10	8	35	2	3
Totaal	**298**	**318**	**313**	**313**	**312**	**298**

Terugdringen zittenblijven

Het terugdringen van het zittenblijven is één van de ambities van beide scholen. Daarom is in regionale samenwerking met het HWC in 2017 wederom een lenteschool georganiseerd voor leerlingen die op dat moment op doubleren stonden. Een substantieel deel van de leerlingen is mede hierdoor en door andere schooleigen initiatieven toch bevorderd naar het volgende leerjaar, het percentage lag in 2017 rond de 65%.

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

De scholen van de SKK participeren in het Samenwerkingsverband Amstelland en Meerlanden (SwvAM) voor Passend Onderwijs. Belangrijke thema's in 2017 waren de professionalisering van de medewerkers, de versterking van de trajectvoorzieningen, voorkomen van voortijdig schoolverlaters en thuiszitters alsmede het opzetten van kwaliteitsbeleid voor Passend Onderwijs. Over de verdeling van de ondersteuningsgelden waren al in 2016 goede afspraken binnen het samenwerkingsverband gemaakt. Op beide scholen zijn bekwame medewerkers voor de trajectvoorziening aangesteld die zorgdragen voor opvang van leerlingen en gestart zijn met ondersteuning en professionalisering van onderwijsgevenden. Beide scholen hebben het Schoolondersteuningsprofiel geactualiseerd.

5. Personeel

Medewerkers

In onderstaande grafiek is een overzicht opgenomen van het aantal fte in dienst over de afgelopen jaren. De daling op het Alkwin Kollege is mede een gevolg van de terugloop van het aantal leerlingen en de bezuinigingsplannen in de periode 2011 tot 2016.

Grafiek 10
Ontwikkeling in fte per school

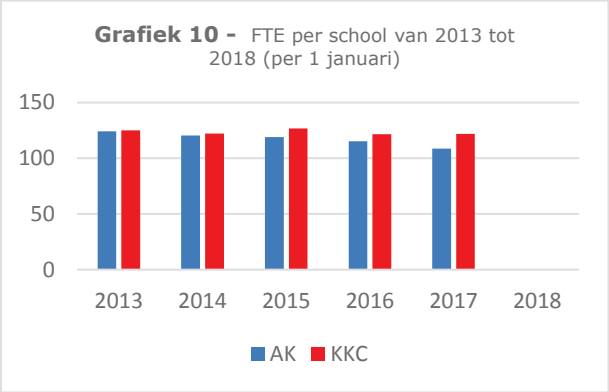

Leeftijdsverdeling

De gemiddelde leeftijd op beide scholen is hoog, maar wijkt niet veel af van de landelijke cijfers als je kijkt naar het onderwijsgevend personeel.

Punt van aandacht is de leeftijdsopbouw van het OOP, de schoolleidingen en de afdelingsleiders. Wat betreft de laatste categorie wordt door middel van interne leerwerktrajecten eigen middenmanagement opgeleid.

Grafiek 11
Gemiddelde leeftijd op beide scholen voor de drie groepen medewerkers en de ontwikkeling sinds 2013.

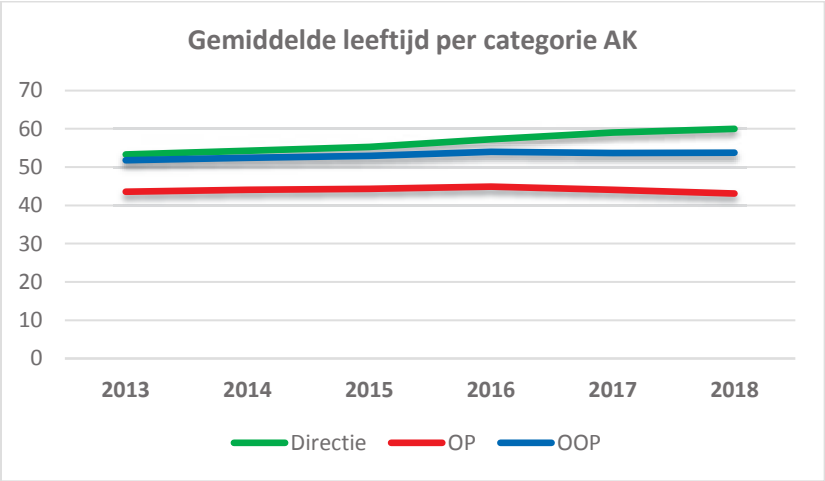

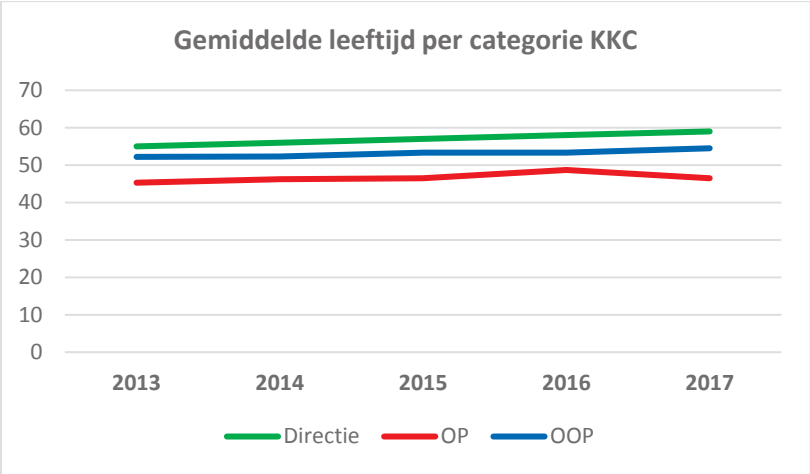

Verdeling vast en tijdelijk

Onderstaande tabel toont het aantal werknemers en het aantal fte per groep én toont de omvang van de flexibele schil qua tijdelijke aanstellingen en tijdelijke uitbreidingen.

Tabel 12
Verdeling per school van de werknemers in aantallen en fte over verschillende groepen.

Alkwin Kollege 1 januari 2018					
	Vast aangesteld			Tijdelijk aangesteld	
	Aantal	FTE vast	FTE tijdelijk	Aantal	FTE
Directie	2	2			
OP	94	69,1	2,2	25	14,5
OOP	33	24,6		3	1,5
	129	95,7	2,2	28	16

Keizer Karel College 1 januari 2018					
	Vast aangesteld			Tijdelijk aangesteld	
	Aantal	FTE vast	FTE tijdelijk	Aantal	FTE
Directie	3	3			
OP	107	86,1	4,2	29	16,5
OOP	26	20,6		5	2,8
	136	109,7	4,2	34	19,3

Verdeling naar geslacht

Tabel 13
Verdeling man|vrouw per groep op beide scholen

Verdeling naar geslacht per vestiging per 1 januari 2018				
Alkwin Kollege	**Totaal**	**Directie**	**OP**	**OOP**
man	67	1	53	13
vrouw	92	1	66	25
Keizer Karel College				
man	82	1	69	12
vrouw	103	2	82	19

De man|vrouw verhouding op beide scholen is niet gelijk.

Personeelsbeleid

Bevoegd en onbevoegd lesgeven

De SKK streeft naar bevoegde en bekwame docenten voor de klas. Als het niet lukt om bevoegde docenten aan te stellen, bijvoorbeeld bij de tekortvakken of bij tijdelijke vervanging door ziekteverlof wordt daar een uitzondering op gemaakt. Met nog niet bevoegde docenten worden afspraken gemaakt over het behalen van de bevoegdheid. Het percentage niet bevoegde docenten verschilt per vak. Op Scholen op de Kaart worden jaarlijkse de laatste cijfers weergegeven.

De regionale opleidingschool Amstelland (ROSA)

Beide scholen participeren actief in de regionale opleidingsschool, een samenwerkingsverband van 13 scholen voor VO in de regio en vier opleidingsinstituten. Kernactiviteit is het opleiden van studenten van de instituten in het beroep. Ook eigen docenten die nog in opleiding zijn voor een bevoegdheid, een tweede bevoegdheid willen halen of hogere bevoegdheid alsmede de tweede- en derde jaars docenten behoren tot de doelgroep.

De scholen die behoren tot ROSA hebben in 2017 beleid vastgelegd voor het begeleiden van startende docenten (BSL) in de eerste drie jaar van hun aanstelling. Voorkomen van uitstroom van opgeleide en bevoegde docenten uit het onderwijs is één van de doelen van dit beleid. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt een goed initiatief.

Medewerkers van beide scholen van de SKK nemen deel aan de professionaliseringstrajecten die door de regionale opleidingsschool worden aangeboden voor werkplekbegeleiders, schoolopleiders en docentontwikkelteams.

Uit de onderzoeken die ROSA uitvoert in het kader van kwaliteitsbeleid blijkt dat studenten én werkplekbegeleiders op beide scholen tevreden zijn over het opleiden in de school. De aandachtspunten zijn in uitvoering.

Verdeling van docenten over de drie functies

Grafiek 14 geeft de procentuele verdeling over de drie docentfuncties op drie momenten: de 0-meting bij de start van de landelijk gemaakte afspraken over de functiemix, de streefpercentages die naar aanleiding daarvan voor beide scholen zijn vastgesteld én in het midden de daadwerkelijke bezetting per september 2017.

Bij beide scholen zien we t.o.v. de nulmeting een sterke daling bij de docentfunctie LB en een stijging bij LC en LD, conform de afspraken voor de Randstad in het landelijke akkoord. Dit duidt enerzijds op de goede promotiemogelijkheden voor docenten en een betere financiële beloning, anderzijds is het wel de oorzaak voor de sterk gestegen personele lasten.

De streefformatie is mede nog niet bereikt door het grote aantal nieuw benoemde docenten in 2017 die startten in LB.

Grafiek 14
Functiemixgetallen op beide scholen van de Stichting Keizer Karel

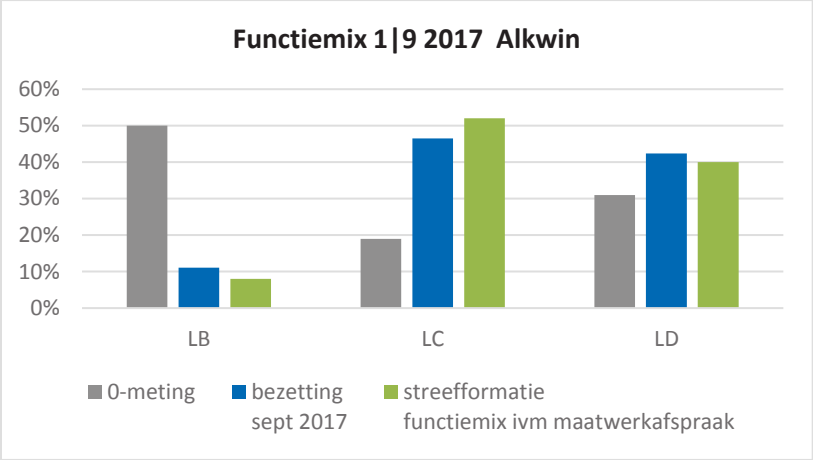

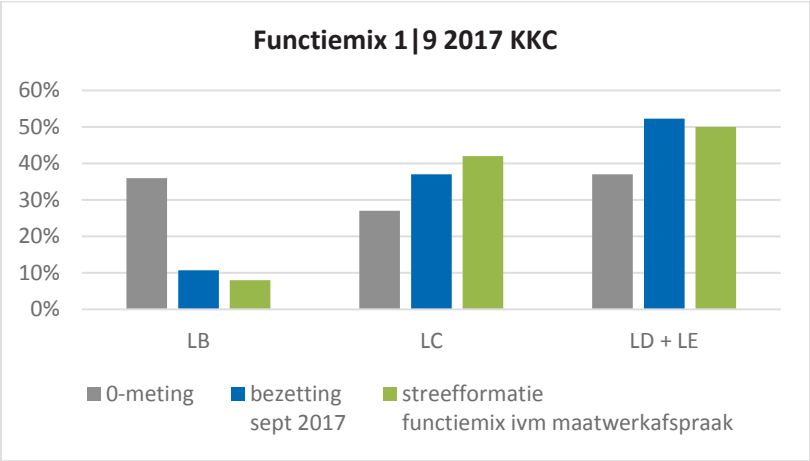

Leiderschapsontwikkeling

De afgelopen jaren hebben meerdere medewerkers extern leergangen en masters gedaan in leiderschap. In 2017 is een ander model gekozen: een leerwerktraject waarin de professionele ontwikkeling gekoppeld is aan een éénjarige projectaanstelling in deeltijd als teamleider. Het traject dat past bij talentontwikkeling en maatwerk, biedt betrokkenen een goede leerervaring, biedt eigen medewerkers een loopbaanperspectief en is een goede ontwikkeling in het kader van gedeeld leiderschap.

Aangezien het grootste deel van de leidinggevenden op beide scholen een leeftijd heeft > 55 jaar bieden deze leerwerktrajecten de mogelijkheid (toekomstige) leidinggevenden tot bloei te laten komen en te binden aan de scholen en de stichting.

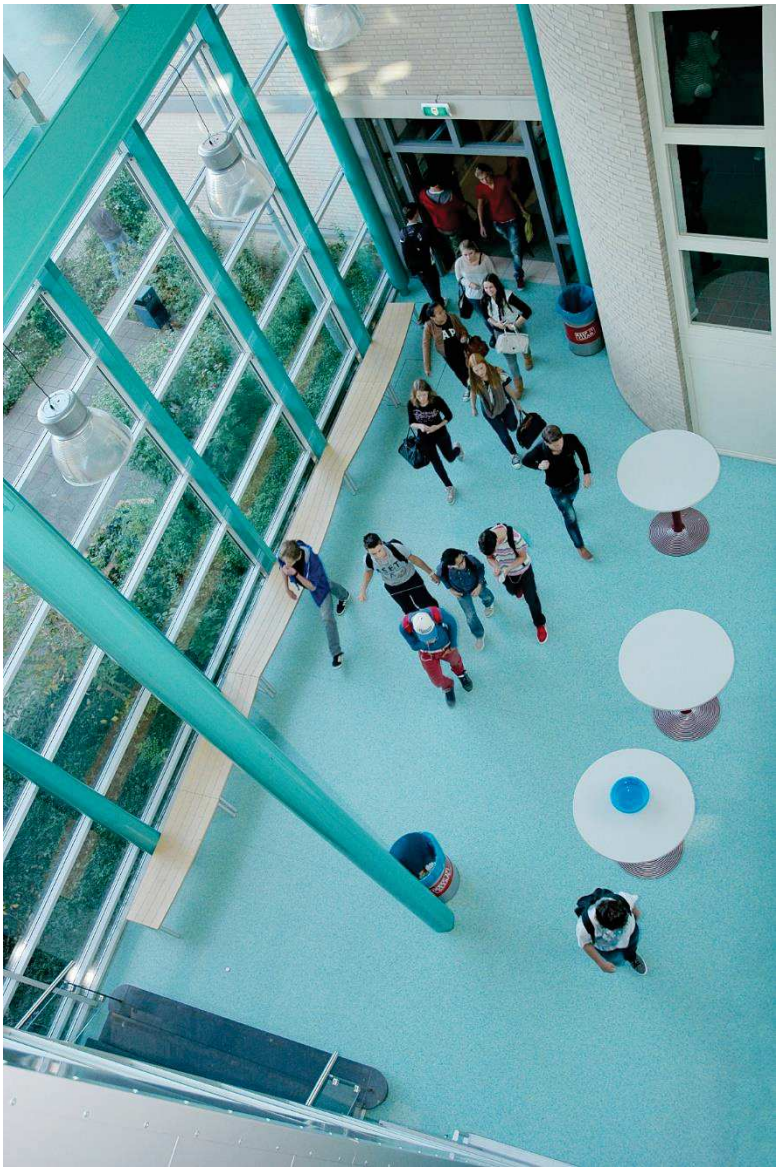

6. MEDEZEGGENSCHAP

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad bestaat uit vertegenwoordigers van de Medezeggenschapsraden van beide scholen. Met ingang van 1 augustus 2017 is de samenstelling van de GMR als volgt:

Personeelsleden GMR	Ouderleden GMR	Leerlingleden GMR
Christine Burggraaff	Marjan Pappot	Julien van der Waal
Rik Schoonderbeek	Henk Jansen	Yoeran de Leede
Eric Overwater		
Cora Vosters		

In het verslagjaar 2017 is door het College van Bestuur drie keer overleg gevoerd met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. De GMR heeft tweemaal een

ontmoeting/overleg gehad met de Raad van Toezicht in het bijzijn van het College van Bestuur.

Onderwerpen die aan de orde zijn geweest

Met Raad van Toezicht

- Opvatting over de toezichthoudende rol
- Notitie Goede Medezeggenschap

Met het CvB

- De voortgang van het bestuurlijke jaarbeleidsplan 2017
- De Quickscan P&O | HRM
- Het voorstel van de gMR voor een duurzaamheidsparagraaf
- De benoemingsprocedure rector-bestuurder
- De vakantieregeling
- De begroting 2018 en de meerjarenbegroting
- De investeringsnotitie voor beide scholen
- Het bestuursverslag 2016 en de jaarrekening 2016
- De rapportage cyclisch risicomanagement
- De uitbreiding van het contract met de arbodienst
- De terugkoppeling van de onderwijsinspectie VO over het inspectiebezoek in november
- De huisvestingsituatie van het KKC
- De notitie over het binnenklimaat op beide scholen en het MJOP
- Wijzigingen in de WMZ en het reglement en het statuut gMR

7. Governance

In 2016 is een analyse gemaakt van het huidige bestuursmodel van de Stichting Keizer Karel en is de stand van zaken met betrekking tot de huidige governance-inrichting van de SKK geïnventariseerd. Eén van de conclusies van het traject was dat de governance van Stichting Keizer Karel op een aantal punten actualisering behoefde om te voldoen aan de laatste versie van de Code Goed Onderwijs Bestuur VO. De code is aanvullend op wet- en regelgeving voor het VO en van toepassing op de leden van de VO-raad. De toepassing van de code is niet vrijblijvend.

De analyse heeft er toe geleid dat Raad van Toezicht en College van Bestuur in 2017 nieuwe versies van de volgende documenten hebben ontwikkeld: het managementstatuut, het bestuursreglement, het reglement nevenfuncties, een model voor de jaarlijkse zelfevaluatie CvB, het reglement RvT, en reglementen voor de commissies van de raad (audit, remuneratie en onderwijs). Deze reglementen zijn begin 2018 definitief vastgesteld. Een toezichtkader en toezichtvisie is in juni 2017 vastgesteld.

Volgens de code goed bestuur dient de RvT jaarlijks en minimaal eens in de drie jaar onder begeleiding van een externe moderator een zelfevaluatie uit te voeren. In het tweede kwartaal van 2017 heeft een zelfevaluatie door de RvT plaatsgevonden. De zelfevaluatie van het CvB heeft begin 2018 plaatsgevonden. Periodiek aandacht voor de verhouding RvT en CvB (richtlijn 27 van de code goed bestuur) is begin 2018 aan de orde geweest in een werkbijeenkomst van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur.

Het enige punt waar de SKK nog niet voldoet aan de code, is het publiceren van een professioneel statuut. We wachten op beide scholen op de ervaringen en de resultaten van de pilot van de VO-Raad.

Overzicht nevenfuncties van het College van Bestuur	
Elisabeth Pels Rijcken	. Lid van de Raad van Toezicht van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs SWVAM . Lid van de Raad van Toezicht Stichting School en Veiligheid
Rob Dijkstra	. Lid van het dagelijks bestuur van de WON . Voorzitter van de Stuurgroep van de ROSA opleidngsschool

8. Horizontale dialoog

We hechten veel waarde aan de horizontale dialoog, die in een stichting met twee scholen vooral op schoolniveau wordt georganiseerd. We zijn regelmatig met belanghebbenden in gesprek en leggen verantwoording af. De scholen organiseren dat op een eigen wijze, waarbij de bestuurder in de rol van rector veelal direct betrokken is.
Omdat de stichting qua aantal scholen een beperkte omvang heeft, zijn de lijnen kort en is de bestuurlijke betrokkenheid groot.

9. Klachten en integriteit

Vertrouwenspersonen

Als een ouder, leerling of personeelslid een klacht heeft kan die, mede afhankelijk van de aard van de klacht (functioneren van de school of seksuele intimidatie, discriminatie en geweld), daarmee terecht bij de contactpersonen per school, de schoolleiding van de school of bij de externe vertrouwenspersoon.

Klachtenafhandeling

De Stichting Keizer Karel heeft een klachtenregeling die gepubliceerd is op de website van beide scholen.
Uitgangspunt is dat klachten in de eerste plaats afgehandeld worden op de school. Voor leerlingen en ouders is dat in de meeste gevallen, de docent of de mentor, daarna de afdelingsleider of schoolleider en uiteindelijk de rector. Als een klacht niet binnen de school kan worden opgelost kunnen de ouders met hun klacht terecht bij het bestuur of bij de landelijke klachtencommissie (GCBO), waarbij de stichting is aangesloten. De GCBO geeft advies over de gegrondheid van de klacht en ook over hoe nieuwe vergelijkbare klachten kunnen worden voorkomen. In dit verslag gaat het om klachten die niet op schoolniveau konden worden opgelost. In 2017 zijn er geen klachten door het bestuur en 1 klacht door de GCBO afgehandeld.

Een ouder van het Keizer Karel College heeft in 2017 een klacht ingediend bij de Landelijke Klachten Commissie (GCBO). Deze klacht is afgewezen. Ook voorgaande jaren was het aantal klachten dat bij bestuur en/of GCBO werd ingediend beperkt.

10. HUISVESTING

Voor beide scholen is in 2017 een MeerjarenOnderhoudsplan (MJOP) vastgesteld. Dat leidde voor beide scholen tot een aanpassing van de onderhoudsvoorziening. Ook is zowel op het KKC als op het AK een onderzoek uitgevoerd naar het binnenklimaat. De conclusie: op beide scholen zijn in de nabije toekomst investeringen noodzakelijk om het binnenklimaat te verbeteren.

Elk jaar investeren beide scholen in aanpassingen in het gebouw, al konden in 2017 niet alle renovatieplannen worden uitgevoerd. Wel is er t.b.v. de opvang van de groei tijdelijk huisvesting geplaats op het terrein van het KKC. Voor het KKC zijn in de nabije toekomst plannen in voorbereiding voor (ver)nieuwbouw waarbij op basis van een vlekkenplan van de architect een doorberekening is gemaakt. Begin 2018 is een aanvraag ingediend bij de gemeente Amstelveen. Tevens wordt er een doorkijk gemaakt van de financiële ruimte van de Stichting Keizer Karel om een deel van de aanvullende verbeteringen in de school voor "eigen rekening" te nemen. In de planvorming wordt uitgegaan van BENG (aanpassingen voor bijna energie neutraal). Verbetering van het binnenklimaat wordt in deze plannen meegenomen. Voor de periode 2019-2025 worden in de directe omgeving van het KKC werkzaamheden verricht voor de verdieping van de A9, waarover gesprekken worden gevoerd met de gemeente en Rijkswaterstaat.

Op het Alkwin Kollege zijn twee middelgrote projecten ten aanzien van de aula en een deel van het buitenterrein i.v.m. de planvoorbereiding én de beperkte mogelijkheid om dit buiten de vakanties uit te voeren, doorgeschoven naar 2018. Na een second opinion over de resultaten van het onderzoek naar het binnenklimaat, wordt in 2018 naar verwachting het eerste deel van de voorgestelde maatregelen uitgevoerd.

11. BEDRIJFSVOERING

In 2016 is voor de bedrijfsvoering, vooral in het kader van de insourcing van de financiële administratie, een nieuw administratiepakket aangeschaft: AFAS. De financiële administratie wordt intern gedaan. Het grootste deel van de personele administratie en de gehele salarisadministratie worden door een externe partner, Driessen, verzorgd.

In 2017 is een start gemaakt met het in eigen beheer voeren van delen van personele administratie. Dit proces zal in 2018 verder worden vormgegeven door modulen op stichtingsniveau in te richten en te vullen met gegevens.

In 2017 is een aantal documenten en protocollen herzien en vervolgens door het bestuur vastgesteld. Het betreft o.a. de mandaatregeling inkoop, contractbeheer, het aanbestedingsbeleid, een model kaderbrief voor de meerjarenbegroting en een notitie over de reserves.

ICT

Ten aanzien van de bedrijfsvoering worden dezelfde programma's ingezet. De digitalisering van het onderwijs kent op beide scholen een andere historie en een ander tempo. Mede daardoor zijn verschillende keuzes gemaakt.

Op het Alkwin Kollege is sprake van een ict afdeling met een formatie van 4 fte, die voor grote adviezen en activiteiten externe deskundigen inhuurt. De afgelopen jaren is de formatie uitgebreid met een functie van ICT coördinator en innovator die als projectleider de digitalisering faciliteert en het MT adviseert. Ook naar de docenten heeft hij een belangrijke rol. Hij levert een bijdrage t.a.v. hardware, software, professionalisering van medewerkers en de keuze en implementatie van software. Op het Alkwin Kollege werken leerlingen en docenten in de eerste drie leerjaren met chromebooks, in veel vakken nog in combinatie met boeken ('blended learning').

Op het KKC is de digitalisering later gestart en is gekozen voor het outsourcen van een deel van bovengenoemde activiteiten. Voor de ondersteuning en professionalisering van de medewerkers zijn twee ict coördinatoren aangesteld. In 2017 is een traject voorbereid voor de digitalisering van het onderwijs middels een laptop voor elke leerling, te beginnen in de brugklas in combinatie met boeken.

Treasury

In 2017 is een treasury statuut voor de stichting opgesteld en door het bvastgesteld.

Bovenschools

Sinds 2017 is er in de begroting en verslaglegging sprake van een driedeling: beide scholen én de stichting. Bovenschools worden bestuurskosten, kosten voor de Raad van Toezicht en formatie op stichtingsniveau geboekt. Deze kosten worden gelijk verdeeld over beide scholen.

In de planvorming en de meerjarenbegroting is voorzien dat de formatie op stichtingsniveau zal groeien om een aantal ontwikkelingen beleidsmatig effectiever en efficiënter op te kunnen zetten en begeleiden. Daarbij is het niet de intentie om te komen tot een groot bestuursbureau. Een deel van de formatie zal dan ook projectmatig van aard zijn.

Verslag van de Raad van Toezicht Stichting Keizer Karel over het jaar 2017

1. Inleiding

Het jaar 2017 is een bijzonder jaar geweest en hoewel het resultaat positief afwijkt ten opzichte van de begroting verliezen wij de risico's niet uit het oog. Het aangekondigde vertrek van één van onze bestuurders, Elisabeth Pels Rijcken, de ontwikkelingen rondom het traject A9, direct naast één van onze scholen, de noodzakelijke verbeteringen aan onze school in Amstelveen en de concurrentie op de arbeidsmarkt vormen slechts een greep uit de ontwikkelingen die invloed hebben op de stichting.

Het verslag van het College van Bestuur dat hiervoor is opgenomen, biedt u een goede inkijk in de vele ontwikkelingen. De nieuwe opzet van het verslag past volledig binnen de voortschrijdende ontwikkeling in transparantie en het afleggen van verantwoording. Wij danken het College maar zeker ook alle docenten, medewerkers én leerlingen voor hun inzet het afgelopen jaar.

2. Maatschappelijke ontwikkelingen

De ontwikkelingen in het onderwijs zijn voortdurend. Wij signaleren als belangrijkste ontwikkelingen het gepersonaliseerd leren, voortschrijdende automatisering, ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt voor docenten en de bescherming van persoonsgegevens.

Gepersonaliseerd leren kan op verschillende manieren worden toegepast, van extreem op maat gemaakt onderwijs tot een variant van coachende onderwijsontwikkeling. Beide scholen binnen onze stichting gaan op eigen wijze om met de ontwikkelingen op dit gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de cultuur, het gebouw en de docenten.

De voortschrijdende automatisering heeft effect op de onderwijssystematiek en de afhankelijkheid van systemen, bijvoorbeeld internet, wifi etc. Ook de beveiliging van deze systemen ontwikkelt zich voortdurend, mede door de aanscherping van de bescherming van persoonsgegevens.

De arbeidsmarkt voor docenten verandert: vergrijzing, flexibilisering, krimpende regio's en groeiende regio's, regionale samenwerking. Ontwikkelingen die invloed hebben op de invulling van vacatures en derhalve op de kwaliteit van het onderwijs.

3. Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	noot	Functie	Termijnen	Commissie
Mw. M.M.C.M. Oudshoorn- van Egmond, voorzitter	(a)	Directeur Vereniging Onbeperkt Lezen	2011 – 2014 (1) 2014 – 2017 (2)	Onderwijs
Dhr. P.T. Peeters, voorzitter	(b)	Teamleider Financieel Beleid Waterschap Hollandse Delta	2012 – 2015 (1) 2015 – 2018 (2)	Audit Remuneratie Bouwzaken
Mw. I.P.A.G. Kalmeijer		Business Manager People Intouch B.V.	2012 – 2015 (1) 2015 – 2018 (2)	Remuneratie Onderwijs
Dhr. J.M.P. Blom		Advocaat	2013 – 2016 (1) 2016 – 2019 (2)	Juridische zaken

Naam	noot	Functie	Termijnen	Commissie
Dhr. R. Duwel		Zelfstandig gevestigd Registeraccountant	2015 – 2018 (1)	Audit Onderwijs Remuneratie Bouwzaken
Mw. R. van Krieken		Gepensioneerd onderwijsdeskundige	2017 – 2020 (1)	Onderwijs
Dhr. D. Koningen		Directeur /senior adviseur bij Aestate	2018 – 2021 (1)	Bouwzaken

(a) Afgetreden september 2017
(b) Voorzitter met ingang van september 2017

Op basis van de statuten van Stichting Keizer Karel zijn alle leden van de Raad benoemd voor een periode van 3 jaar. De leden kunnen twee keer herbenoemd worden.

Mevrouw Monique Oudshoorn is per september 2017 afgetreden als voorzitter en als lid van de Raad van Toezicht. Wij zijn haar zeer veel dank verschuldigd voor haar inzet de afgelopen jaren en voor de wijze waarop zij de Governance van de stichting heeft verbeterd. De heer Paul Peeters heeft de voorzittersrol met ingang van september 2017 overgenomen.

Door het vertrek van de voorzitter en eind 2016 van de heer Peter Hoogenboom heeft de Raad van Toezicht in overleg met het College en met inachtneming van de gewenste profielen, twee nieuwe leden geworven in de persoon van mevrouw Rien van Krieken en de heer Daniël Koningen. Wij zijn verheugd met hun aanstelling en waardevolle bijdrage aan ons toezicht.

4. Activiteiten van de Raad van Toezicht

De Raad houdt integraal toezicht op alle aspecten van stichting Keizer Karel en in het bijzonder de realisatie van de doelstellingen, zoals genoemd in de statuten van de stichting en het hiervan afgeleide strategische beleidsplan. De Raad vervult de werkgeversfunctie van het College en functioneert tevens als klankbord voor het College, door mee te denken, vragen te stellen en feedback te geven, met het oog op optimalisatie van het bestuur van de instelling. De Raad maakt bij de uitoefening van het integraal toezicht gebruik van een daartoe opgesteld toezichtkader. Het geactualiseerde toezichtkader is door de Raad op 20 juni 2017 vastgesteld

In 2017 is de Raad van Toezicht 5 maal in een officiële vergadering bijeen geweest in aanwezigheid van het College van Bestuur. Tijdens deze vergaderingen is onder meer gesproken over:

- Jaarbeleidsplan College en de voortgang hieromtrent;
- Governance 2.0, waarbij wij samen met het College formele invulling geven aan de organisatie van en het toezicht op het bestuur. Bij dit traject, dat in 2018 wordt afgerond, worden de Raad en het College ondersteund door extern deskundigen.
- Jaarrekening (2016) in aanwezigheid van de accountant, Horling Nexia;
- Kwartaalcijfers en Meerjarenbegroting 2018-2022;
- Ontwikkelingen ten aanzien van de A9, noodzakelijke verbouwingen aan het Keizer Karel College;

- Invulling van vacatures van docenten, de ontwikkeling ten aanzien van nieuwe docenten;
- Onderwijsresultaten (examenuitslagen);
- Ontwikkelingen op het gebied van onderwijs in het algemeen en toegepaste ontwikkelingen op het Alkwin Kollege en het Keizer Karel College;
- Specifieke zaken als risicoanalyse en strategisch HR-beleid.

Naast deze vergaderingen komen de leden van de Raad van Toezicht regelmatig bijeen om in een formele of informele setting zaken te bespreken om proactief de ontwikkelingen te benaderen. Ook geeft dit ons de gelegenheid dieper op thema's en onderwerpen in te gaan, waarbij tevens de koppeling kan worden gemaakt met de commissies. De leden van de Raad van Toezicht participeren in drie structurele commissies:

- de Auditcommissie, gericht op de financiële gang van zaken waarbij in meer detail wordt ingegaan op de begroting, kwartaalrapportages, jaarrekening, treasury en indien nodig specifieke onderwerpen als risicoanalyse;

- de Onderwijscommissie, gericht op relevante zaken op onderwijsgebied, zoals gepersonaliseerd leren, onderwijskwaliteit en overgangs- en slagingspercentages;

- de Remuneratiecommissie, als invulling van de werkgeversrol van de Raad van Toezicht richting het College van Bestuur.

Voorts is in 2017 besloten om vanwege de ontwikkelingen op het gebied van de A9 en de huisvesting in Amstelveen een tijdelijke commissie Bouwzaken in te stellen.

De commissies vergaderen minimaal twee à drie keer per jaar tezamen met leden van de schoolleiding. Dit geeft de commissie de mogelijkheid inhoudelijk te discussiëren over de agendapunten en dieper op vraagstukken in te gaan. De samenwerking in de commissies is goed, de sfeer is positief kritisch en van overleg en ruimte voor ieders mening. Vanuit iedere commissies wordt schriftelijk verslag gedaan naar de gehele Raad.

In 2017 is tweemaal een bijeenkomst geweest met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). In de eerste bijeenkomst is er met de GMR van gedachten gewisseld over het nieuwe toezichtskader. De tweede bijeenkomst stond in het teken van enerzijds hernieuwde kennismaking als gevolg van wijzigingen in de samenstelling van de Raad en de GMR, anderzijds stonden wij stil bij het doel en opzet van de gezamenlijke bijeenkomsten.

Tot slot heeft een afvaardiging van de Raad in 2017 met de onderwijsinspectie gesproken. Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. De aanpak van de inspectie is gewijzigd en in dat kader wordt sinds dit jaar door de inspectie ook met de Raad gesproken.

5. Kwaliteitsbewaking van (het functioneren van) de Raad van Toezicht

In het voorjaar van 2017 heeft de voorzitter individueel gesproken met de leden van de Raad teneinde knelpunten te signaleren en te bespreken en ontwikkeldoelstellingen af te spreken voor de toekomst. Het doel van de evaluatie is enerzijds het bevorderen van de samenwerking, anderzijds het bevorderen van de kwaliteit van het toezichthoudend orgaan in zijn geheel.

In oktober 2017 is een themamiddag georganiseerd onder leiding van extern deskundigen op het gebied van Governance 2.0, waarbij is stilgestaan bij de formele governance door middel van reglementen, kaders e.d., en de informele governance zoals de onderlinge samenwerking. Tijdens deze themamiddag is verder de zelfevaluatie van de Raad onder begeleiding van de extern deskundigen besproken.

6. Werkgeverschap

De leden van het College van Bestuur zijn in vaste dienst en zijn beiden naast bestuurder tevens rector op respectievelijk het Alkwin Kollege en het Keizer Karel College. De leden vallen onder de toepassing van de cao voor het Voortgezet Onderwijs.

Jaarlijks evalueert de Raad het functioneren van de beide bestuurders-rectoren. In januari 2018 is met beiden afzonderlijk een gesprek over het functioneren gevoerd, waarvan een verslag is gemaakt. Ter voorbereiding van het gesprek hebben leden van de Raad gesproken met door de bestuurders aangedragen medewerkers (elk 3) uit diverse geledingen van de beide scholen.

Het aangekondigde vertrek van mevrouw Elisabeth Pels Rijcken heeft ons geraakt, wij zullen haar missen maar mogen gelukkig nog enkele maanden met haar samenwerken. Wij zullen in 2018 uitvoerig stilstaan bij haar vertrek. Wij danken haar op voorhand voor haar uitzonderlijke bijdrage in de bestuurlijke transitie van de stichting in het algemeen en het Keizer Karel College in het bijzonder. Wij wensen haar veel succes in haar toekomstige uitdagingen.

Ook zijn wij veel dank verschuldigd aan de Benoemings- en Advies Commissie die zich met verve heeft ingezet voor de werving van een nieuwe rector-bestuurder. Het verheugt ons dat de heer Arend Smit zich met ingang van augustus 2018 zal inzetten voor de stichting. Met de benoeming van de nieuwe rector-bestuurder is de continuïteit van het college en de schoolleiding geborgd. Wij wensen hem alvast veel succes.

7. Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is van mening dat bezoldiging recht doet aan de feitelijke inzet en toenemende verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden van de (leden van de) Raad. Dit in ogenschouw nemende, heeft de Raad van Toezicht een beloning ingesteld die past bij de omvang van de verantwoordelijkheden en (verwachte) tijdsbesteding. Bij het bepalen van de omvang van de beloning is aangesloten bij de handreikingen van de VTOI en de Wet Normering Topinkomens. De Raad heeft gekozen voor een gematigde vergoeding. Met het gekozen niveau blijft de Raad van Toezicht ruimschoots binnen dit honoreringsmaximum. De omvang van de vergoeding wordt jaarlijks geëvalueerd en is in 2017 geïndexeerd overeenkomstig de cao voor bestuurders in het Voortgezet Onderwijs.

Toekomst en continuïteit

Een gezonde financiële huishouding is voorwaardelijk voor goed onderwijs. Het resultaat van onze inspanningen wordt niet in geld uitgedrukt maar in resultaten en ontwikkeling van onze leerlingen. Het proces van planning en control, de interne administratieve organisatie en de financiële huishouding van de stichting en van beide scholen moeten op orde zijn. Het strategisch beleidsplan over 2015-2020 SKK biedt input voor de verdere invulling van gestelde ambities in de meerjarenplannen- en doelstellingen per school. Deze meerjarenplannen bestaan uit de:

- schoolplannen en jaarlijkse activiteitenplannen (gestelde ambities);
- leerlingenprognose en formatieplannen (leerlingen en formatie);
- investeringsplannen en onderhoudsbegroting (materiele zaken);
- liquiditeitsprognoses en risicoanalyses (in het kader van continuïteit);

Door deze plannen en de beleidscyclus goed op elkaar aan te laten sluiten worden, overmacht daargelaten, financiële onzekerheden beperkt.
De beleidscyclus speelt zich voornamelijk op stichtingsniveau af, de financiële administratie wordt door medewerkers van beide scholen uitgevoerd. In 2016 werd afscheid genomen van het externe administratiekantoor en de financiële administratie geinsourced. Terugkijkend een intensief doch succesvol verlopen proces.
De financiële administratie in 2017 was op orde, de financiële situatie gezond. De omvang van de financiële buffer wordt toegelicht, de besteding in de nabije toekomst wordt beschreven. De begroting voor 2018 en de meerjarenraming voor 2019-2023 is in december vastgesteld en biedt de financiële onderbouwing én de mogelijkheden voor de plannen in die periode.

In dit hoofdstuk van het Bestuursverslag geven we de context waarin we werken, worden de strategische keuzes en de risico's en daaraan gekoppelde beheersmaatregelen benoemd.

1. Context 2018-2022

Leerlingen

In het voedingsgebied van het Keizer Karel College zien we in de prognoses dat de basisgeneratie een groei vertoont. De scholen voor VO in Amstelveen zijn met elkaar in gesprek over de wijze waarop deze groei kan worden opgevangen. In maart 2018 werd het KKC echter onverwacht geconfronteerd met een sterk bij de prognoses en historische cijfers achterblijvende aanmelding. Deze ontwikkeling wordt op moment van schrijven van deze notitie geanalyseerd, de consequenties financieel en formatief worden in beeld gebracht.

Voor het Alkwin Kollege in Uithoorn en het voedingsgebied wordt een kleine demografische krimp geprognosticeerd. Dat heeft geleid tot een aanpassing van de toelatingsprocedure, een nieuwe focus in het wervingsbeleid én tot een sterkere profilering om in een licht krimpende markt een relatief groter aandeel te verwerven. In maart 2018 was de aanmelding op het Alkwin Kollege een fractie lager dan voorgaande twee jaar.

In onderstaande tabel staan de leerlingprognoses uit Vensters voor beide scholen aangeleverd door DUO. Tot 2017-18 betreft het het aantal ingeschreven leerlingen, daarna de prognose. De gegevens gaan uit van ongewijzigd beleid en ongewijzigde omstandigheden.

Tabel 15
Leerlingaantallen en-prognoses voor beide scholen

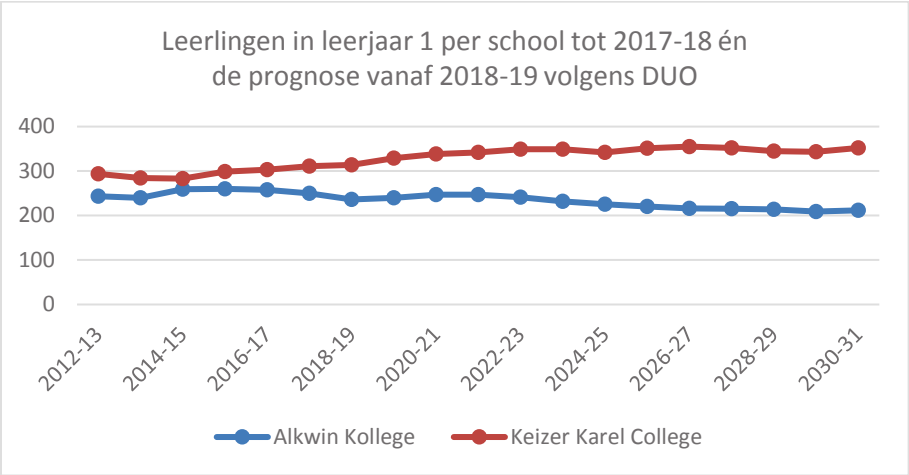

Personeel

Het personeelsbestand van de stichting toont een tendens van vergrijzing, wat in combinatie met een overspannen arbeidsmarkt voor veel vakken om een andere werving en een wijziging in andere onderdelen van het personeelsbeleid vraagt. In 2018 wordt dit beleid opgesteld en operationeel.

Bekostiging

Tevens zien we een risico in de wijziging van de bekostiging van het VO waarover al een aantal jaren wordt gesproken. De laatst bekende variant betekende voor het KKC een lichte groei, voor het Alkwin een daling van de bekostiging. Op het moment van schrijven van dit verslag is nog niet bekend of en wanneer deze variant, eventueel met een overgangsrecht wordt doorgevoerd. We gaan er vooralsnog vanuit dat ongewenste effecten gecompenseerd zullen worden.

2. Financiële gegevens

De financiële paragraaf

In deze paragraaf worden de financiële gegevens en kengetallen van Stichting Keizer Karel toegelicht. Als eerste kijken we naar de kengetallen met betrekking tot de resultaten en de balans in een reeks van jaren. Vervolgens is het financiële resultaat op stichtingsniveau aan de beurt en een weergave van de resultaten per school. Daarna wordt de bestemming van het resultaat toegelicht. De paragraaf wordt afgesloten met een korte toelichting op het treasury-beleid en het uiteenzetten van de toekomst en continuïteit.
De onderstaande tabel geeft de financiële positie in kengetallen van Stichting Keizer Karel weer.

Tabel 16
De financiële situatie op de balansdatum van de Stichting Keizer Karel

Tabel 16

Kengetallen	2013	2014	2015	2016	2017	gemiddeld
m.b.t resultaten						
rentabiliteit	5,48%	0,32%	0,80%	1,07%	2,59%	2,05%
personeelslasten/totale lasten	81,15%	81,40%	81,39%	82,20%	81,34%	81,50%
materiële lasten/totale lasten	18,85%	18,60%	18,61%	17,80%	17,80%	18,33%
m.b.t. balans						
solvabiliteit excl voorzieningen	64,00%	64,97%	66,45%	65,58%	64,17%	65,25%
liquiditeit - current ratio	3,56	3,38	3,30	3,70	3,84	3,55
netto werkkapitaal in €	6.241.265	5.910.016	5.402.490	6.172.735	7.285.386	6.202.378
weerstandsvermogen	37,84%	39,20%	39,31%	39,75%	40,25%	39,28%
weerstandsvermogen excl mva	15,37%	15,63%	13,66%	15,37%	18,49%	15,70%
kapitalisatiefactor	43,81%	45,24%	42,33%	44,89%	47,82%	44,82%

RENTABILITEIT

De rentabiliteit geeft het verschil weer tussen de baten en de lasten (oftewel het exploitatieresultaat) als een percentage van de baten. Een te hoge rentabiliteit duidt op een te laag bestedingspatroon, een negatieve rentabiliteit op een te ruim bestedingspatroon. Het meerjarengemiddelde ligt net boven 2 %. Het jaar 2017 laat een rentabiliteit boven het gemiddelde zien. Dit komt met name door hogere (Rijks)baten dan verwacht, die pas laat in het jaar bekend werden.

Grafiek 17
Overzicht van de ontwikkeling van baten en lasten

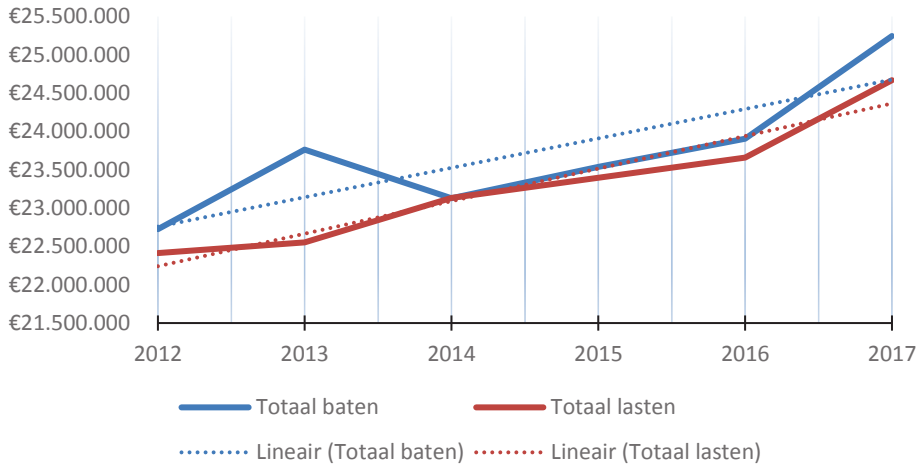

Bovenstaande grafiek toont een evenwichtige ontwikkeling van de baten en lasten de afgelopen jaren. De baten en lasten stijgen in 2017 sneller dan de trend van de laatste vijf jaar.

NB: de piek in 2013 is resultaat van het 'Herfstakkoord', zie pagina tekst onder tabel 21.

Solvabiliteit

Solvabiliteit geeft weer in hoeverre het bestuur in staat is alle schulden af te betalen. De solvabiliteit is hoog en dat wordt mede veroorzaakt door een relatief omvangrijke post gebouwen en terreinen.

Liquiditeit en netto werkkapitaal

Beide kengetallen geven aan dat Stichting Keizer Karel over meer dan voldoende liquide middelen beschikt. Een en ander past goed bij de plannen om de komende jaren te blijven investeren in huisvesting en onderwijsontwikkeling.

Kapitalisatiefactor

Dit kengetal laat zien of een instelling niet te veel kapitaal aanhoudt voor haar onderwijsactiviteiten. Als de kapitalisatiefactor boven een bepaalde signaleringsgrens uitkomt, zou dat erop kunnen wijzen dat het bestuur te veel kapitaal aanhoudt. De bovengrens van de kapitalisatiefactor voor grote schoolbesturen bedraagt 35%, voor kleine besturen 60%. Stichting Keizer Karel bevindt zich met bijna 48% tussen de kleine en grote besturen in, precies wat je van "een kleine onder de groten" mag verwachten.
De kapitalisatiefactor kent drie functies: de financieringsfunctie, de transactiefunctie, en de financiële buffer.

De *financieringsfunctie* betreft de middelen die moeten worden aangehouden om de materiële vaste activa (-/- gebouwen en terreinen) te kunnen vervangen. Het percentage voor de vervangingswaarde is binnen het VO gesteld op 50%. De procentuele financieringsfunctie wordt berekend door 50% van de aanschafwaarde van de materiële vaste activa te delen door het totaal van de baten in een jaar. Voor de stichting bedraagt de financieringsfunctie 11% en dat is laag, gelet op de norm. De (vervangings)waarde van de huidige vaste activa is blijkbaar relatief laag.

De *transactiefunctie* betreft de middelen die moeten worden aangehouden om de kortlopende schulden te voldoen. De transactieliquiditeit wordt berekend door het bedrag van de kortlopende schulden te delen door het totaal van de jaarlijkse baten. Voor de stichting is de transactie liquiditeit ruim 10%.

De werkelijk bestaande buffer -/- de liquiditeit die benodigd is voor het opvangen van (financiële) risico's is het liquiditeitsoverschot of tekort. Voor grote schoolbesturen is een norm vastgesteld van 5%. Voor Stichting Keizer Karel is de benodigde buffer hoger en vastgesteld aan de hand van een risicoanalyse.

Tabel 18 geeft inzicht in de opbouw van de kapitalisatie van de stichting. De relatief hoge kapitalisatie in combinatie met een liquiditeitsoverschot, een meer dan voldoende weerstandsvermogen en hoge current ratio rechtvaardigen de conclusie dat Stichting Keizer Karel financieel gezond is. Er zijn voldoende middelen opgebouwd om de komende jaren te investeren in gebouwen en onderwijsmiddelen en om tijdelijke exploitatietekorten op te kunnen vangen.

Tabel 18
Opbouw van de kapitalisatie van de Stichting Keizer Karel

tabel 18

		berekend		norm grote besturen
totale baten	€	25.244.501		
totaal vermogen -/- gebouwen en terreinen		12.072.174	€	8.835.575
kapitalisatiefactor		47,82%		35,00%
financieringsfunctie				
de te financieren vervangingswaarde MVA		€ 5.556.632		
financieringsbehoefte		€ 2.778.316	€	4.609.646
procentueel		11,0%		18,3%
transactiefunctie				
te financieren		€ 2.566.389	€	2.963.704
procentueel		10,2%		11,7%
bufferliquiditeit				
kapitalisatiefactor in Euro's	€	12.072.174	€	2.524.450
nodig ivm financieringsfunctie	€	2.778.316		10,00%
nodig ivm transactiefunctie	€	2.566.389		
werkelijk bestaande bufferliquiditeit	€	6.727.469		26,65%
berekende bufferliquiditeit	€	2.524.450		
liquiditeitsoverschot	€	4.203.019		

HET FINANCIËLE RESULTAAT IN 2017

Tabel 19
Het financiële resultaat in 2017

tabel 19

Stichting Keizer Karel	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	23.014.355	23.910.436	22.722.170
3.2 Overige overheidsbijdragen en subs	909	909	992
3.5 Overige baten	1.187.465	1.332.046	1.179.480
Totaal 3 Baten	**24.202.730**	**25.243.391**	**23.902.642**
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	19.582.332	19.998.634	19.446.840
4.2 Afschrijvingen	763.092	742.948	710.964
4.3 Huisvestingslasten	1.050.000	1.052.375	1.033.266
4.4 Overige lasten	2.838.313	2.793.128	2.466.225
Totaal 4 Lasten	**24.233.737**	**24.578.084**	**23.657.295**
Saldo bedrijfsvoering	**-31.007**	**656.308**	**245.347**
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	15.000	1.110	14.747
5.5 Rentelasten	2.000	4.672	5.193
Totaal 5 Financiële baten en lasten	**13.000**	**-3.561**	**9.554**
Resultaat	**-18.007**	**652.746**	**254.901**

In 2017 heeft Stichting Keizer Karel een positief resultaat behaald dat in ruime mate afwijkt van het begrote resultaat. De verklaring is met name bij de Rijksbijdragen te vinden.

Bij het opstellen van de begroting 2017 werd uitgegaan van normbedragen en beschikkingen zoals deze in oktober 2016 beschikbaar waren en van de gepubliceerde verwachtingen van de VO Raad. Na vaststelling van de begroting zijn zowel de subsidie prestatiebox als de GPL door het ministerie naar boven bijgesteld waardoor de personele lumpsum hoger uitviel. Bovendien heeft Stichting Keizer Karel fors meer baten van het Samenwerkingsverband Amstelland en Meerlanden ontvangen dan begroot.

Verder is het Keizer Karel College, namens Stichting Keizer Karel, opgetreden als penvoerder van de lenteschool die samen met het Alkwin Kollege en het Hermann Wesselink College in mei werd georganiseerd. Voor het Panta Rhei volgde in dit kader in juli een zomerschool. Het Keizer Karel College heeft de subsidieaanvraag verzorgd en de subsidie ontvangen. Deze baten waren niet begroot. Uiteraard staan hier ook de kosten van het inhuren van externe docenten en coaches tegenover, die evenmin waren begroot. In de G bijlage wordt verantwoording over de subsidie lente- en zomerscholen afgelegd.

Aan personeelslasten is in 2017 meer uitgegeven dan in de begroting was voorzien door de hogere pensioenpremie die bij het opstellen van de begroting nog niet bekend was, door de inhuur van personeel i.v.m. vervanging van docenten met ziekteverlof én door de inhuur van een hoofd bedrijfsvoering voor het Alkwin Kollege in de eerste zeven maanden. Overigens vielen de overige personele lasten lager uit, o.a. doordat de kosten voor Passend Onderwijs lager uitvielen.

De afschrijvingslasten vielen lager uit dan begroot, doordat een aantal investeringen is uitgesteld of later heeft plaatsgevonden. Op het Alkwin Kollege betreft dat o.a. de vernieuwing van de telefooncentrale, investeringen in het buitenterrein en de vernieuwing van de aula. Het Keizer Karel College zag de verbouwing en herinrichting van het technasium afketsen, maar benutte deze financiële ruimte deels voor herinrichting en renovatie van twee handvaardigheidslokalen.

De huisvestingslasten lopen aardig in de pas met de begroting. Dat komt vooral omdat er per saldo minder gedoteerd hoefde te worden aan de voorziening groot onderhoud, door toepassing van een nieuw meerjarenonderhoudsplan. De details van dit plan waren bij het opstellen van de begroting nog niet bekend. De tegenvallers op (klein) onderhoud en publiekrechtelijke heffingen wordt hiermee vrijwel gecompenseerd.

De overige lasten vallen gunstig uit. Net als vorige jaar is minder aan leermiddelen uitgegeven dan voorzien. Daarnaast vallen onderwijslicenties en reproductie in gunstige zin op. Aan culturele vorming is door het organiseren van meer activiteiten in 2017 duidelijk meer uitgegeven dan begroot.

De financiële baten (rente op bank- en spaartegoeden, deposito's) lopen de laatste jaren door de lage rente enorm terug. De te optimische begroting is hier bij lange na niet gehaald.

Onderstaande tabellen geven de exploitatie per school weer.

Tabel 20

Exploitatieresultaat van het Keizer Karel College en van het Alkwin Kollege.

Tabel 20

02QZ Keizer Karel College	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	12.225.402	12.692.479	12.146.159
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	909	909	992
3.5 Overige baten	686.541	757.141	627.682
Totaal 3 Baten	**12.912.852**	**13.450.528**	**12.774.833**
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	10.688.952	10.837.746	10.398.284
4.2 Afschrijvingen	383.180	380.510	358.346
4.3 Huisvestingslasten	542.500	560.960	527.334
4.4 Overige lasten	1.450.800	1.357.623	1.239.374
Totaal 4 Lasten	**13.065.432**	**13.136.839**	**12.523.338**
Saldo bedrijfsvoering	**-152.580**	**313.690**	**251.495**
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	0	0	0
5.5 Rentelasten	1.000	1.469	1.636
Totaal 5 Financiële baten en lasten	**-1.000**	**-1.469**	**-1.636**
Resultaat	**-153.580**	**312.220**	**249.859**

14VG Alkwin Kollege	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	10.788.953	11.175.557	10.576.011
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	0	0	0
3.5 Overige baten	500.924	617.257	551.763
Totaal 3 Baten	**11.289.877**	**11.792.814**	**11.127.774**
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	9.032.562	9.389.738	9.035.024
4.2 Afschrijvingen	379.911	362.438	352.618
4.3 Huisvestingslasten	507.500	491.415	505.933
4.4 Overige lasten	1.233.331	1.207.195	1.221.573
Totaal 4 Lasten	**11.153.304**	**11.450.787**	**11.115.148**
Saldo bedrijfsvoering	**136.573**	**342.027**	**12.626**
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	0	0	0
5.5 Rentelasten	1.000	1.502	1.989
Totaal 5 Financiële baten en lasten	**-1.000**	**-1.502**	**-1.989**
Resultaat	**135.573**	**340.526**	**10.637**

De bestemming van het resultaat van 2017

Het bestuur stelt voor om het resultaat conform onderstaand schema te bestemmen.

Tabel 21
Bestemming van het resultaat van 2017

Tabel 21	stand per 1 januari 2017				bestemming resultaat				stand per 31 december 2017			
	AK	KKC	Bestuur	SKK	AK bdr.v.	KKC bdr.v.	Bestuur fin.r.	SKK	AK	KKC	Bestuur	SKK
Algemene reserve	2.979.320	3.914.520	40.679	6.934.519	356.26	372.220	0	729.146	3.336.246	4.286.740	40.679	7.663.665
Bestemmingsres.	1.469.811	1.103.717	-	2.573.528	-16.400	-60.000	0	-76.400	1.453.411	1.043.717	0	2.497.128
Eigen vermogen	4.449.131	5.018.237	40.679	9.508.047	340.526	312.220	0	652.746	4.789.657	5.330.457	40.679	10.160.7932
Uitsplitsing												
Algemene reserve	2.979.320	3.914.520	40.679	6.934.519	356.926	372.220	0	729.146	3.336.246	4.286.740	40.679	7.663.665
Bestemmingsres.												
personeel	1.335.427	985.000	0	2.320.427	0	0	0	0	1.335.427	985.000	0	2.320.427
Overloop	134.384	118.717	0	253.101	-16.400	-60.000	0	-76.400	117.984	58.717	0	176.701

In december 2013 hebben alle scholen in het VO in het kader van het Herfstakkoord aanvullende bekostiging gekregen. De Stichting heeft voor de toegekende middelen de bestemmingsreserve Overloop gevormd om in de nabije toekomst (investerings)projecten mogelijk te maken.

Het KKC heeft in de meerjarenbegroting de volgende bestemmingen benoemd:

jaar		bedrag	doel
2017	€	60.000	afdelingsprojecten, ICT expertisegroepen, pilot digitaal leren, sociale media, outsourcing ICT, datateams, leermiddelen
2018	€	58.717	pilot digital leren en leermiddelen

En voor het Alkwin Kollege gelden de volgende bestemmingen:

jaar		bedrag	doel
2017	€	16.400	afschrijvingslasten ICT 2014

Na 2017 heeft het Alkwin Kollege nog ruimte om een bestemming te vinden voor de overgebleven bestemmingsreserve Overloop. De ruimte zal aan personele en materiële lasten in het kader van de onderwijsvernieuwing worden besteed. De plannen worden in 2018 uitgewerkt.

TREASURYBELEID

Begin 2017 heeft Stichting Keizer Karel een nieuw treasurystatuut opgesteld, conform de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten van 1 juli 2016 en gebaseerd op het hiervan afgeleide model van VOS ABB. Het statuut is door het College van Bestuur, na een positief advies van een externe partner en na ruggespraak met de Raad van Toezicht, vastgesteld. De algemene doelstelling van de Regeling wordt met de onderstaande doelstellingen van het eigen treasurystatuut concreet gemaakt:

- het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde middelen tegen acceptabele condities;
- het minimaliseren van de kosten van het verkrijgen van financiële middelen;
- het optimaliseren van het rendement van eventuele tijdelijk overtollige liquide financiële middelen
- het beheersen van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden;
- het registreren van transacties in de administratie;
- het vormen van adequate dossiers;
- een goede interne en externe informatievoorziening over de uitvoering van het treasurybeleid;
- het nakomen van wettelijke verplichtingen inzake bovenstaande.

In de voorafgaande jaren is het beleid binnen de Stichting Keizer Karel altijd geweest dat overtollige financiële middelen worden belegd in spaar- en depositorekeningen bij een Nederlandse bankinstelling. Daarmee voldoet de stichting waar het gaat om beleggen en belenen, aan het gestelde in de bovengenoemde regeling. Dit beleid is in 2017 onveranderd gebleven, gezien de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt (extreem lage rente en zeer lage inflatie) en ondanks de ruimere mogelijkheden die de Regeling biedt.

TOEKOMST- OF CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

Sinds 2013 maakt de continuïteitsparagraaf onderdeel uit van het jaarverslag. Doel van dit onderdeel in het verschaffen van inzicht in het voorgenomen beleid in de jaren volgend op het verslagjaar en de effecten op de financiële positie.

Leerlingenaantallen en formatie

Stichting Keizer Karel heeft bij de begroting en meerjarenraming gebruik gemaakt van de volgende leerlingenaantallen en -prognoses.

Tabel 22

Leerlingentelling 2017 en -prognoses (de begroting 2018 en de raming 2019-22)

Tabel 22

Leerlingentelling			
per 1-10	Keizer Karel College	Alkwin Kollege	Totaal
2017 *	1.766	1.537	3.303
2018	1.780	1.543	3.323
2019	1.774	1.545	3.319
2020	1.779	1.528	3.307
2021	1.779	1.522	3.301
2022	1.779	1.522	3.301

**gecontroleerde telling 1-10-2017* *incl. VAVO leerlingen*

In de prognoses is meegenomen dat in het voedingsgebied van het Alkwin Kollege sprake is van een lichte demografische krimp terwijl in het voedingsgebied van het Keizer Karel College de basisgeneratie in de toeleverende gemeenten nog groeit.
De inschrijvingen voor schooljaar 2018-19 op het Alkwin Kollege liepen volgens verwachting en bevestigen de eigen prognoses. Op het Keizer Karel College vielen de inschrijvingen voor 2018-19 tegen. De oorzaak moet nog worden vastgesteld. Overigens is de incidentele tegenvaller niet van invloed op de huisvestingsplannen van het Keizer Karel College t.a.v. renovatie en nieuwbouw op de plek van de huidige school.

Tabel 23

Meerjarenprognose van de formatie voor beide scholen en de Stichting Keizer Karel

Tabel 23

FORMATIE	2017	2018	2019	2020	2021	2022
personele bezetting Keizer Karel College						
directie	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
onderwijzend personeel	107,0	103,0	101,0	102,0	103,0	103,0
onderwijsondersteunend personeel	22,0	21,7	21,7	21,7	21,7	21,7
totaal	132,0	127,7	125,7	126,7	127,7	127,7
personele bezetting Alkwin Kollege						
directie	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
onderwijzend personeel	83,3	84,1	83,9	83,9	83,9	83,9
onderwijsondersteunend personeel	24,8	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5
totaal	110,1	111,6	111,4	111,4	111,4	111,4
totale personele bezetting Stichting Keizer Karel						
directie	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
onderwijzend personeel	190,3	187,1	184,9	185,9	186,9	186,9
onderwijsondersteunend personeel	46,8	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2
totaal	242,1	239,3	237,1	238,1	239,1	239,1

bron: loonsomuitputting 2017 en meerjarenraming 2018-2022

Voor het Alkwin Kollege wordt uitgegaan van een lichte daling van het leerlingenaantal in de toekomst. De verwachting is dat de formatie van de stichting stabiel zal blijven.

De samenstelling van het personeelsbestand, met enerzijds natuurlijk verloop en anderzijds een groot aantal tijdelijke aanstellingen (de zogenaamde 'flexibele schil'), biedt voldoende mogelijkheden om op een dalende leerlingenaantal in te spelen.

3. Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022

In december 2017 heeft de Raad van Toezicht de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-22 vastgesteld. Tabel 24 betreft cijfers op stichtingsniveau die een optelsom zijn van de begrotingen en meerjarenramingen van de afzonderlijke scholen en de bovenschoolse kosten.

Tabel 24
Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022 voor de Stichting Keizer Karel

Tabel 24			Begroting		
	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
3 Baten					
3.1 Rijksbijdragen	24.351.655	24.558.271	24.530.644	24.446.716	24.450.710
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	909	909	909	909	909
3.5 Overige baten	1.562.499	1.490.040	1.481.522	1.472.326	1.464.022
Totaal 3 Baten	25.915.063	26.049.220	26.013.075	25.919.951	25.915.641
4 Lasten					
4.1 Personeelslasten	21.181.587	21.380.032	21.543.438	21.619.803	21.674.000
4.2 Afschrijvingen	744.154	746.639	705.286	686.778	717.016
4.3 Huisvestingslasten	1.065.850	1.075.850	1.075.850	1.075.850	1.075.850
4.4 Overige lasten	2.734.950	2.725.210	2.707.250	2.715.470	2.706.250
Totaal 4 Lasten	25.726.541	25.927.731	26.031.824	26.097.901	26.173.116
5 Financiële baten en lasten					
5.1 Rentebaten	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5.5 Rentelasten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal 5 Financiële baten en lasten	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Resultaat	**195.522**	**128.489**	**-11.749**	**-170.950**	**-250.475**

De Rijksbijdragen zijn opgesteld aan de hand van de laatst bekende normbedragen en beschikkingen (oktober 2017), gekoppeld aan leerlingenaantallen en -prognoses. Tevens zijn de inzichten en verwachtingen van de VO Raad meegenomen. Er is geen rekening gehouden met een nieuwe CAO, die tot verhoging van de personele lumpsum aanleiding kan geven.

Onder overige baten nemen we de gebruikelijke baten uit verhuur en detachering op, alsmede de ouderbijdragen en vergoeding van schoolkosten, de vergoeding van de opleidingsschool ROSA (dat de komende jaren zal afnemen) en schoolmaatschappelijk werk. Door de koppeling van het facturatieprogramma voor ouderbijdragen aan ons boekhoudpakket, hebben we beter zicht op deze baten en vorderingen (debiteuren).

In de personele lasten is een opslag voor vervanging van 2% van de formatie meegenomen, omdat de stichting sinds een aantal jaren niet meer bij het Risicofonds is aangesloten. Er is geen rekening gehouden met een mogelijke CAO-aanpassing. De VO-Raad heeft inmiddels de leden aangeraden een verhoging van 2,35% in juni uit te betalen. Voorts is geen rekening gehouden met premiestijgingen (zoals bij ABP te verwachten zijn). We gaan er

vanuit dat extra loonkosten voortkomend uit een aangepaste CAO of premiestijgingen in de Rijksbijdragen zullen worden gecompenseerd.

De afschrijvingslasten hangen samen met de bestaande materiële vaste activa en toekomstige investeringen. In het kader van de begroting en meerjarenraming worden investeringsbegrotingen opgesteld. Uitvoering echter laat zich niet altijd plannen op daarvoor geschikte momenten. De voorgenomen investeringen in materiële vaste activa worden bij de meerjarenbalans verder toegelicht.

De huisvestingslasten worden opgesteld aan de hand van de realisatie van voorgaande jaren in combinatie met onderhoudscontracten en andere overeenkomsten. Vanaf 2017 is er bovendien een nieuw meerjarenonderhoudsplan van kracht. De dotatie is voor een periode van 10 jaar vastgesteld. Tussentijds worden de plannen iedere 3 á 4 jaar geëvalueerd en bijgesteld op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en nieuwe inzichten. Dat kan gevolgen voor de dotatie hebben.

De begroting en de meerjarenraming zijn opgesteld in oktober 2017. De tegenvallende aanmeldingen voor het schooljaar 2018-19 op het Keizer Karel College zijn niet in de leerlingenprognoses meegenomen. De meerjarenraming is bij het opstellen van de nieuwe begroting hierop aangepast.

Op basis van de kennis van afgelopen jaren is het voornemen om de begrotingssystematiek t.a.v. de Rijksbaten uit de personele lumpsum aan te passen. Vanaf 2019 zal de ontwikkeling van de GPL van de afgelopen jaren worden doorgerekend en voor de begroting en meerjarenraming worden geïndexeerd. Kortom: we gaan de trend in de GPL berekenen en daarmee begroten. Door middel van deze aangepaste systematiek zal het meerjarenbeeld een positiever en realistischer beeld geven.

LIQUIDITEITSPROGNOSE 2018-2022

Afgeleid van de begroting 2018, de meerjarenraming 2019-22 en de investerings-begroting 2018-22 is een liquiditeitsprognose opgesteld. Het geeft inzicht in ontvangsten en uitgaven, die tot een geldstroom leiden en bijdragen aan of een belasting vormen voor de binnen de stichting aanwezige liquiditeit in de vorm van kasgeld, bank- en spaartegoeden.

Onderstaande liquiditeitsprognose laat zien uit welke bronnen geld ontvangen wordt en aan welke doelen geld wordt uitgegeven in een boekjaar. Per saldo valt eenvoudig af te lezen in welke jaren de stichting (mogelijk) inteert op haar tegoeden of sprake is van toename van liquide middelen.

Voor 2018 zijn uitgebreide investeringen en uitgaven voor groot onderhoud gepland, die effect sorteren op de liquiditeit. Voor 2019 zijn berekende ontvangsten en voorgenomen uitgaven vrijwel in evenwicht. In 2020 zijn geringe uitgaven voor groot onderhoud voorzien, waardoor liquide middelen zouden kunnen toenemen.
Gezien de liquiditeit van de stichting is er, tegen de achtergrond van de huidige plannen, geen reden maatregelen te treffen. De geplande nieuwbouw/renovatie van het KKC is in de meerjarenraming nog niet verdisconteerd.

Tabel 25
Liquiditeitsprognose 2018-22 voor de Stichting Keizer Karel

Tabel 25

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontvangsten					
Rijksbijdragen					
OCW/DUO	23.770.943	23.976.402	23.948.775	23.864.847	23.868.841
Samenwerkingsverband	580.712	581.869	581.869	581.869	581.869
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0	0	0
Overige baten					
Ouderbijdragen	445.573	446.025	445.407	444.111	444.007
Detachering en verhuur	199.815	138.000	138.000	138.000	138.000
Overige baten	476.423	464.912	456.512	448.112	439.712
Financiële baten	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Overige ontvangsten					
Uitkeringen	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal ontvangsten	25.500.466	25.634.208	25.597.563	25.503.939	25.499.429
Uitgaven					
Lonen en salarissen	19.752.556	20.021.086	20.198.992	20.274.857	20.328.854
Crediteurenbetalingen					
Facturen ten laste van exploitatie	4.584.493	4.514.253	4.481.293	4.489.513	4.480.293
Facturen ten laste van groot onderhoud	750.701	464.337	134.437	461.940	406.682
Facturen van investeringen	994.830	636.650	345.000	592.150	449.900
Overige uitgaven					
Financiële lasten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal uitgaven	26.085.580	25.639.326	25.162.722	25.821.460	25.668.729
Saldo van ontvangsten en uitgaven	-585.114	-5.118	434.841	-317.521	-169.300

4. De meerjarenbalans 2018-2022 en besteding van de reserves

Samen met de begroting en meerjarenraming is ook een meerjarenbalans opgesteld en vastgesteld. De onderdelen vaste activa en voorzieningen én de aanwending van reserves worden verder toegelicht.

Tabel 26
Meerjarenbalans 2018-22 van de Stichting Keizer Karel

Tabel 26

Activa	2018	2019	2020	2021	2022
Vaste activa	5.890.931	5.780.942	5.420.656	5.326.028	5.058.912
Vorderingen	430.778	410.278	396.778	403.528	409.378
Liquide middelen	8.068.164	8.119.665	8.607.320	8.325.243	8.195.092
totaal	14.389.873	14.310.885	14.424.754	14.054.799	13.663.381
Passiva	2018	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	10.160.470	10.288.959	10.277.209	10.106.259	9.855.784
algemene reserve	7.739.742	7.884.631	7.889.281	7.734.731	7.500.656
bestemmingsreserves	2.420.728	2.404.328	2.387.928	2.371.528	2.355.128
Voorzieningen	1.934.752	1.703.865	1.802.879	1.574.388	1.401.156
Langlopende schulden	26.355	26.265	26.370	26.355	26.145
Kortlopende schulden	2.268.296	2.291.796	2.318.296	2.347.796	2.380.296
totaal	14.389.873	14.310.885	14.424.754	14.054.799	13.663.381

Besteding van de reserves

De afgelopen jaren heeft de SKK een aanzienlijke reserve opgebouwd, die groter is dan de noodzakelijke, (verhoogde) risicobuffer zoals beschreven is in onderdeel 4 hierna. Op basis van de laatste risico inventarisatie is de minimaal vereiste omvang van deze reserve vastgesteld. De komende jaren wordt een deel van de reserves dat daarvoor niet nodig is, besteed aan extra (projectmatige) investeringen in onderwijsontwikkeling en ontwikkelingen t.a.v. Passend Onderwijs én ingezet worden voor de renovatie en nieuwbouw t.b.v. het KKC in Amstelveen. Een toelichting op dat laatste onderdeel:

Met behulp van architectenbureau LIAG is een visiedocument opgesteld over de toekomst van het onderwijs, vertaald naar de benodigde kwaliteit van onderwijshuisvesting. Het leerlingaantal en de prognose van het RPO is als basis genomen. Daaruit resulteert een ruimtebehoefte van 14.111 m2 bvo (algemene ruimte en gymnastiek).

Daarnaast zijn diverse delen van het bestaande gebouw verouderd en uit onderzoek naar de functionaliteit van verschillende installaties blijkt dat deze niet meer voldoen aan de huidige eisen. Zo is in het deel van het gebouw uit 968 alleen natuurlijke ventilatie mogelijk. De combinatie van renovatie en uitbreiding biedt goede mogelijkheden voor een toekomstbestendig onderwijsgebouw. Een nieuwbouwvariant wordt niet overwogen.

Op basis van deze uitgangspunten is een investeringsraming opgesteld van 16,8 mln. De raming heeft het KKC separaat laten toetsen en begin 2018 is een second opinion hiervoor opgesteld door ABCNOVA. De investeringsraming bestaat uit de volgende onderdelen:

Basis	€	13.641.259
locatie specifieke eisen	€	231.037
duurzaamheid	€	1.020.577
extra kwaliteit	€	1.888.320
Totaal	€	16.781.193

Met betrekking tot de financiering onderscheiden we drie categorieën, te weten: bijdrage van de gemeente (basis), een bijdrage van de Stichting Keizer Karel (extra kwaliteit) en een bespreekzone (locatie specifieke eisen en duurzaamheid). Voor de bijdrage van de Stichting Keizer Karel en een deel van wat nu tot de bespreekzone behoort, zal een beroep op de reservepositie worden gedaan.

VOORGENOMEN INVESTERINGEN KKC

De komende jaren zal geïnvesteerd worden in gebouwen en terreinen, meubilair, ICT, apparatuur en leermiddelen, zodat beantwoord wordt aan de veranderende eisen die het onderwijs stelt. Hierna een korte uiteenzetting van de plannen per school.

Voor de komende jaren neemt het Keizer Karel College geen nieuwe investeringen in gebouwen op in de investeringsbegroting. Er is een visie op de gebouwen situatie geschreven voor 2020 en er is overleg gevoerd met de gemeente om deze visie te realiseren. Het aandeel in de kosten uit eigen middelen is op dit moment nog niet duidelijk. Investeringen in het binnenklimaat zijn meegenomen in de visie op de gebouwen.

In de investeringsbegroting zijn vervangingsinvesteringen in inventaris en apparatuur opgenomen en worden, na een geslaagde proef met zonwering aan de binnenkant van de warmste lokalen, ook de resterende lokalen van zonwering voorzien. Verder is de aanschaf van apparatuur voor het technasium, vervanging van trussen en hijsmiddelen en een complete (3e) beamer opstelling begroot. Het voornemen is alle theorielokalen van nieuw meubilair te voorzien, waarvoor in 2018 een aparte planning wordt gemaakt, inclusief een aanbesteding.

Op het gebied van ICT is de afgelopen jaren enorm geïnvesteerd (interactieve beamers in alle lokalen, laptops voor alle docenten, nieuwe vaste computers voor OOP en MT, vervanging van alle computers van de computerlokalen en het technasium). In 2018 start een pilot voor chromebooks in twee brugklassen. Deze investering neemt de school voor haar rekening. Het is de bedoeling dat vanaf schooljaar 2018-19 alle brugklassers een eigen device mee naar school nemen. Hiervoor zal een meervoudige onderhandse aanbesteding worden uitgevoerd, die moet leiden tot een overeenkomst met een leverancier waarbij de ouders tegen een goede prijs en garantie voor beheer een device kunnen kopen of via huurkoop kunnen verkrijgen. Verder zal geïnvesteerd worden in veiligheid (inlog en wachtwoorden) en back-up (door werken in de cloud), welke beiden uitkomsten zijn van de risicoanalyse die in 2017 stichtingsbreed is uitgevoerd. De implementatiekosten zullen worden geactiveerd.

VOORGENOMEN INVESTERINGEN ALKWIN KOLLEGE

Het voornemen van het Alkwin Kollege uit 2017 om het buitenterrein te renoveren wordt in 2018 in een eerste fase uitgevoerd. Het onderzoek naar het binnenklimaat uit 2017 maakt investeringen noodzakelijk, die vanaf 2018 gefaseerd zullen worden uitgevoerd. Ook de renovatie van de aula wordt aangepakt, zodat deze beter geschikt is voor presentaties en voorstellingen en eenvoudiger kan worden ingericht voor kleinere settings en bijeenkomsten. De renovatie van de studiepleinen is in de investeringsbegroting opgenomen, maar pas voor 2020 voorzien. Met het oog op de toekomst zal een vooronderzoek plaatsvinden naar gewenste aanpassingen aan het gebouw als gevolg van de veranderingen in de organisatie van het onderwijs.

In het meubelplan 2017 is de reguliere vervanging in fasen is vastgelegd. In het laatste kwartaal van 2017 en het eerste kwartaal van 2018 is een begin gemaakt met de vervanging van het oudste meubilair. De tweede fase van vervanging staat gepland voor 2021.

De ontwikkelingen op het gebied van ICT gaan snel en investeringen voor een periode van vijf jaar zijn lastig in te schatten. Het Alkwin neemt daarom jaarlijks een structureel bedrag op in de investeringsbegroting. Speciale aandacht is er niettemin voor het wifi netwerk binnen de school. Naarmate meer leerlingen met een device naar school komen, wordt de druk op het wifi netwerk groter. Er zal in extra accesspoints worden geïnvesteerd om de dekking van het netwerk te vergroten. Een tweede specifieke investering betreft de aanschaf van laptops/Chromebooks voor docenten. In 2018 wordt deze nog meegenomen in de reguliere vervanging.
Voor 2018 overweegt het Alkwin Kollege ook kleine investeringen in vervanging van apparatuur o.a. op basis van de uitgevoerde Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).

Ondanks de toenemende digitalisering van leermiddelen blijven de komende jaren nog hard copy leermiddelen nodig in de leslokalen. Te denken valt aan antwoordenboeken, atlassen, examenbundels, leesboekjes en dergelijke. Daar het budget voor 2017 niet toereikend was, is de investeringsbegroting voor de komende jaren aan het niveau van 2017 aangepast.

VOORZIENINGEN

De voorzieningen worden jaarlijks opnieuw vastgesteld. De voorziening onderhoud is gekoppeld aan een meerjarenonderhoudsplan, dat iedere 3 á 4 jaar ge-update wordt. De plannen bevatten groot onderhoud voor een periode van tien jaar. Het is aan de scholen om hier per jaar een keuze in te maken. De plannen bieden de ruimte onderdelen naar voren te halen of uit te stellen.

De personele voorzieningen (ambtsjubilea, spaarverlof en langdurig zieken) worden steeds bijgesteld aan de hand van het actuele personeel in dienst (met kans op een gratificatie), de bijgehouden vormen van verlof (ADV en persoonlijk budget) en collega's die langere tijd niet of niet meer in staat zijn hun functie uit te oefenen. De verwachting is dat hier geen grote fluctuaties in optreden. Voor wat betreft het spaarverlof bestaat sinds kort de mogelijkheid tot uitbetaling. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het in de hand houden van het aantal uren en de omvang van de voorziening.

Tot slot is ook een voorziening wachtgeld aangelegd om het risico af te dekken dat voormalige personeelsleden van de stichting werkloos worden en een deel (25%) van hun uitkering aan hun ex-werkgever wordt doorbelast.

5. RISICOMANAGEMENT

In 2017 is een nieuwe analyse gemaakt van de risico's die beide scholen en de stichting lopen en zijn voor risico's beheersmaatregelen vastgesteld, met als doel de kans erop te verkleinen en de gevolgen ervan te verminderen. Risicobewustzijn en het toevoegen van een risicoparagraaf waar nodig bij nieuw beleid zijn een niet onbelangrijk nevendoel geweest van de exercitie. Het is een volgende stap in het implementeren van cyclisch risicomanagement. Daarnaast wilde Stichting Keizer Karel een actuele onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen, mede in het licht van investeringsplannen met een langjarig karakter. Daartoe is een risicobuffer, of risicoreserve, bepaald.

In de definitie die wij hanteren is een risico 'een onzekere gebeurtenis die het behalen van de (strategische) doelstellingen bedreigt'. Risico's zijn voorstelbaar, maar niet voorspelbaar. De belangrijkste opbrengst van de risico-identificatie is een lijst met de grootste risico's voor elke school en de stichting. De risico's van beide scholen zijn verdeeld naar het domein waarop het risico betrekking heeft : Onderwijs, Personeel, Facilitair, Financien en Sturing. In het onderstaande overzicht staan de belangrijkste risico's en de (evaluatie van de) maatregelen.

Twee keer per jaar volgt een update van de risico-inventarisatie en een verslag van de voortgang van de acties die wordt gedeeld met de auditcommissie.

Risico – Vertrouwelijke informatie komt in verkeerde handen terecht (SKK)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Extern uitgevoerd veiligheidsonderzoek (proefhack). Tweetraps identificatie invoeren. Informeren en scholen medewerkers.	Onderzoek heeft plaatsgevonden, op gesignaleerde risico's is actie ondernomen door ICT. Medewerkers zijn geinformeerd over gebruik wachtwoorden én tweetraps identificatie is ingevoerd. Op SKK niveau wordt AWG beleid geïmplementeerd.

Risico – Onstaan moeilijk vervulbare vacatures (SKK)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Evalueren en bijstellen werving- en selectiebeleid SKK. Intensiveren werving en uitwisseling via ROSA, de opleidingsschool. Activeren van netwerken door secties.	De laatste twee acties zijn in uitvoering. Het voornemen om het wervingsbeleid te herzien voor de campagne in 2018 is niet afgerond.

Risico – Netwerk ligt er enige tijd uit (SKK)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Aanleg dubbele aansluitingen. Voldoende Back Ups. Aandacht voor nieuwe inzichten.	Formatie ICT én outsourcing geëvalueerd. Extern advies ingewonnen.

Risico – Er zijn of komen docenten die niet op hun taak zijn voorbereid (SKK)	
Maatregel	**Evaluatie**
In kader van professionalisering de deskundigheid bevorderen en/of trainen. Inzet individuele coaches en intervisie. Vitaliteitstraject.	Vitaliteitscoach ingezet (AK), 50 scans en gesprekken. Op schoolniveau bewustwording en planning. Onderwerp tijdens IPB gesprekken.

Risico – Te hoog en of toenemend ziekteverzuim qua frequentie en/of meldingsduur (Alkwin)	
Maatregel	**Evaluatie**
Evalueren en bijstellen verzuimbeleid. Voortdurend monitoren van gegevens. Training verzuimgesprekken. Vitaliteitstraject	De gesprekstraining wordt in 2018 gepland. De andere maatregelen zijn doorgevoerd.

Risico – Ouders en leerlingen waarderen het onderwijsaanbod minder (Alkwin)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Ouders op thema avonden betrekken bij onderwijsplannen. Klassenvertegenwoordiger, leerlingenraad betrekken. Evalueren, bijstellen en waar nodig temporiseren	Thema avond voor ouderlaag en daarna voor grote groep ouders over mogelijkheden gepersonaliseerd onderwijs op het Alkwin Kollege Leerlingenraad op bezoek op scholen met GO.

Risico – Het MT is kwantitatief niet op haar taak berekend (SKK)	
Maatregel	**Evaluatie**
Kweekvijver leidinggevenden in formatie en begroting opnemen vanuit de kweekvijver gedachte. Ondersteuning organiseren voor deel van operationele taken. Formatie evalueren.	In schooljaar 2017-18 is op beide scholen in de formatie ruimte gemaakt voor één of twee leerwerkplekken voor docenten die ervaring willen opdoen met afdelingsleiderschap.

Risico – De school creeert te weinig onderwijsvernieuwing (KKC)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Pdca cyclus actief inzetten. Duidelijke doelstellingen formuleren. Kwaliteitsbeleid koppelen aan activiteitenplan. Professionalisering docenten.	Het activiteitenplan t.a.v. onderwijs is geschreven vanuit te bereiken doelen. Professionalisering op pedagogisch tact is ingezet. Overlegmiddag is gecreëerd.

Risico – De uitvoering van het plan voor de verbreding van de A9 veroorzaakt overlast (KKC)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Mogelijke overlast in kaart brengen en oplossingen ontwikkelen. Extern advies inhuren om bij planvorming en uitvoering van werkzaamheden gesprekspartner van Rijkswaterstaat en gemeente te kunnen zijn	In de laatste maanden van 2017 is na een meervoudig onderhandse aanbesteding een externe partner gevonden die betrokken is bij de planvorming en assisteert in de contacten met externe partners.

Risico – Gebouw voldoet kwalitatief (binnenklimaat) noch qua ruimte (KKC)	
Maatregelen	**Evaluatie**
Plan ontwikkelen voor het lokale huisvestingsplan. Overleg met lokale overheid. Inschakelen externe deskundigen.	Externe partners hebben meegerekend en meegedacht bij het opstellen van een aanvraag bij de gemeente Amstelveen.

	Het plan omvat renovatie en nieuwbouwplannen, waardoor zowel het binnenklimaat wordt verbeterd als de ruimtenood wordt aangepakt.

De beheersmaatregelen worden in 2018 (en daarna) uitgevoerd en in de jaarplannen opgenomen. De kosten zijn/worden meegenomen in de begroting en in de meerjarenraming.

Tot slot is als uitvloeisel van de risicoanalyse de risicobuffer of risicoreserve bepaald. Stichting Keizer Karel heeft bij de vorige risicoanalyse een ondergrens voor de risicobuffer bepaald van 7,5 % van de totale baten. Voor de benodigde risicobuffer normeert de commissie Don deze op 10 % voor kleine schoolbesturen (omzet tot 10 miljoen) en voor grote schoolbesturen op 5 %. Stichting Keizer Karel is met een omzet van ruim 25 miljoen niet klein, maar ook niet groot in het VO. De ondergrens van 7,5 % past hierbij.
De bufferreserve zou, volgens de commissie Don, voldoende moeten zijn om de restrisico's af te dekken. Deze restrisico's zijn:

- Grote afwijkingen van de leerlingprognoses naar boven of naar beneden.
- Onbekend achterstallig onderhoud (hetgeen met het nieuwe MJOP vanaf 2017 zeer onwaarschijnlijk is).
- Onverwachte personele lasten door extreme ziekte, vervanging of arbeidsconflicten.
- Onverwachte tegenvallers in de Rijksbaten.

Op basis van de geformuleerde risico's en de ontworpen beheersmaatregelen is gekeken welke riscio's aanleiding geven om over te gaan tot een hogere risicobuffer dan 7,5 %. Beide scholen lopen risico's waardoor is ingeschat dat een extra risicobuffer van 2,5 % nodig is, bovenop de standaard van 7,5 % voor het geval de benoemde risico's zich gelijktijdig voordoen.

Overzicht tabellen en grafieken

Grafiek 1
Totaal aantal bij de stichting ingeschreven leerlingen op peildatum 1 oktober.

Tabel 2
De verdeling van de leerlingen over leerjaren en opleidingen in 2017.

Grafiek 3a
Instroom van nieuwe leerlingen op het Alkwin Kollege (peildatum 1 oktober).

Grafiek 3b
Instroom van nieuwe leerlingen op het KKC (peildatum 1 oktober).

Grafiek 4a
Procentuele verdeling van de leerlingpopulatie van het Alkwin Kollege naar belangrijkste gemeenten in het voedingsgebied.

Grafiek 4b
Procentuele verdeling van de leerlingpopulatie van het Keizer Karel College naar belangrijkste gemeenten in het voedingsgebied.

Kaart 5
RPO gebied Amstelland.

Grafiek 6a
Verdeling van de leerlingen over de opleidingen van het Alkwin Kollege (peildatum 1 oktober).

Grafiek 6b
Verdeling van de leerlingen over de opleidingen van het Keizer Karel College (peildatum 1|10).

Tabel 7
Rendementen uit de opbrengstenkaart 2017 voor beide scholen (bron: inspectie OCW).

Grafiek 8
Examenresultaten voor beide scholen en beide afdelingen de laatste tien jaar.

Tabel 9
Schoolverlaters in de afgelopen vier jaar naar reden van vertrek per 31 juli.

Grafiek 10
Ontwikkeling in fte per school.

Grafiek 11
Gemiddelde leeftijd op beide scholen voor de drie groepen medewerkers sinds 2013.

Tabel 12
Verdeling per school van de werknemers in aantallen en fte over verschillende groepen.

Tabel 13
Man|vrouw verhouding op beide scholen.

Grafiek 14
Functiemixgetallen op beide scholen van de Stichting Keizer Karel.

Tabel 15
Leerlingaantallen en-prognoses voor beide scholen.

Tabel 16
De financiële situatie op de balansdatum van de Stichting Keizer Karel.

Grafiek 17
Overzicht van de ontwikkeling van baten en lasten.

Tabel 18
Opbouw van de kapitalisatie van de Stichting Keizer Karel.

Tabel 19
Het financiële resultaat in 2017.

Tabel 20
Explotatieresultaat van het Keizer Karel College en van het Alkwin Kollege.

Tabel 21
Bestemming van het resultaat van 2017.

Tabel 22
Leerlingentelling 2017 en -prognoses (de begroting 2018 en de raming 2019-22).

Tabel 23
Meerjarenprognose van de formatie voor beide scholen en de Stichting Keizer Karel.

Tabel 24
Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-22 voor de Stichting Keizer Karel.

Tabel 25
Liquiditeitsprognose 2018-22 voor de Stichting Keizer Karel.

Tabel 26
Meerjarenbalans 2018-22 van de Stichting Keizer Karel.

Stichting Keizer Karel

71553

Stichting Keizer Karel

Jaarrekening 2017

Alkwin Kollege Uithoorn
r.k. scholengemeenschap voor havo-atheneum-gymnasium

Keizer Karel College
Havo-Atheneum-Gymnasium-Technasium
Elegast 5, 1185AA Amstelveen
020 - 6415700 www.keizerkarelcollege.nl

25 mei 2018

Inhoudsopgave

	Pagina
Bestuursverslag	3
Financiële kengetallen	55
Jaarrekening	
Grondslagen	56
Model A: Balans per 31 december 2016	61
Model B: Staat van baten en lasten over 2016	62
Model C: Kasstroomoverzicht	63
Model VA: Vaste Activa	64
Model VV: Voorraden en vorderingen	65
Model EL: Effecten en Liquide middelen	66
Model EV: Eigen vermogen	67
Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden	68
Model KS: Kortlopende schulden	69
Model G: Verantwoording subsidies	70
Model OB: Opgave overheidsbijdragen	71
Model AB: Opgave andere baten	72
Model LA: Opgave van de lasten	73
Model FB: Financiële baten en lasten	75
Model E: Overzicht verbonden partijen	76
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	77
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	80
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	81
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	82
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	83
Exploitatie 02QZ Keizer Karel College	85
Exploitatie 14VG Alkwin Kollege	86

Bestuursverslag

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kan een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

Kengetallen	2017	2016
Solvabiliteit	83,37%	84,02%
Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen.		
De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. 25% á 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% dan is de stichting in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen.		
Solvabiliteit excl. Voorzieningen	65,17%	65,68%
Liquiditeit (Quick ratio)	3,84	3,70
Verhouding vlottende activa minus voorraden en kortlopend vreemd vermogen.		
Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de Stichting in staat aan haar verplichtingen voor kortlopend vreemd vermogen te voldoen.		
Weerstandsvermogen (VO)	40,25%	39,75%
Verhouding tussen het totale eigen vermogen en het totaal van de totale baten inclusief rentebaten en de waardeveranderingen en overige opbrengsten financiële vaste activa		
Weerstandsvermogen	18,49%	15,37%
Verhouding tussen het totale eigen vermogen minus de materiële vaste activa en het totaal van de rijksbijdragen.		
Een weerstandsvermogen tussen 10% en 40% wordt binnen de stichting als aanvaardbaar geacht. Het weerstandsvermogen zegt iets over de reservepositie van de stichting en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers te kunnen opvangen.		
Rentabiliteit	2,59%	1,07%
Verhouding exploitatieresultaat en de totale baten.		
Dit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief exploitatieresultaat. Daarbij wordt uitgegaan van de gewone bedrijfsvoering. Het wordt berekend door het resultaat (het "exploitatiesaldo") te delen door de totale baten van de bedrijfsvoering.		
Kapitalisatiefactor inclusief privaat	47,82%	44,89%
De kapitalisatiefactor geeft een indicatie of het totale vermogen van de organisatie niet of inefficiënt wordt benut voor de uitvoering van de taken van de organisatie. De kapitalisatiefactor wordt bepaald door het totale kapitaal minus de gebouwen en terreinen te delen door de totale baten inclusief de financiële baten.		
De volgende percentages worden hierbij ter indicatie gehanteerd:		
35% bovengrens grote besturen (> 8mln omzet)		
60% voor kleine besturen (<5 mln)		
Aantal leerlingen per teldatum 1-10	3.313	3.263
Aantal FTE (inclusief vervanging)	234,5454	234,8973
Personeelskosten (lonen en salarissen) per FTE	€ 76.600	€ 76.485
Percentage totale personeelslasten t.o.v. de totale lasten	81,34%	82,20%

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Stichting Keizer Karel en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn vermeld in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

De jaarrekening wordt opgesteld op het niveau van het bevoegd gezag. In de jaarrekening zijn de financiële gegevens opgenomen van de Stichting Keizer Karel, het Alkwin Kollege (brin 14VG) en het Keizer Karel College (brin 02QZ).

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Investeringssubsidies

Verkregen investeringssubsidies t.b.v. van de aanschaf van materiële vaste activa worden in mindering gebracht op de investeringen.

Eigendom

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien er sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden.

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van Stichting Keizer Karel.

Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve Personeel

De bestemmingsreserve personeel is bedoeld als buffer voor bijzondere calamiteiten (w.o. premie risicofonds, hogere pensioenpremie, WIA, kosten ziekte voor eigen rekening, onvoorziene kosten, de meerkosten ten opzichte van de subsidie bij toename van het aantal leerlingen.

Bestemmingsreserve Overloop (aanvullende bekostiging)

In december 2013 hebben onderwijsinstellingen in het kader van het Herfstakkoord aanvullende bekostiging ontvangen. Stichting Keizer Karel heeft voor de toegekende middelen een bestemmingsreserve gevormd, die verder in het bestuursverslag wordt toegelicht.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van jaren op basis van een onderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet (marktrente). De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening ADV sparen (spaarverlof/leeftijdsbewust sparen)

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ADV sparen (spaarverlof/leeftijdsbewust sparen) is een voorziening gevormd. De voorziening is vastgesteld op basis van de gegevens die per personeelslid per school zijn bijgehouden. Het saldo (in uren) is gewaardeerd op basis van de gemiddelde personeelslast.

Voorziening langdurig zieken

Voor personeelsleden die per balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid is een voorziening gevormd ter grootte van de nog resterende loonkosten (tot datum uitdiensttreding of datum vermindering omvang dienstverband) in 2017.

Langlopende schulden

De waarborgsommen kluisjes bestaan uit de borg die leerlingen inleggen voor het gebruik van een kluisje. Op het moment dat een leerling van school gaat wordt de borg terugbetaald.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen en/of waarin de opbrengsten zijn gederfd en/of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

Stichting Keizer Karel heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2017 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 104,4 %. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur gemaakte keuzen.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Model A: Balans per 31 december 2017

(na resultaatverdeling)

1.	Activa	31 december 2017		31 december 2016	
	Vaste Activa				
1.2	Materiële vaste activa	5.739.937		6.015.289	
	Totaal vaste activa		*5.739.937*		*6.015.289*
	Vlottende activa				
1.5	Vorderingen	554.109		396.278	
1.7	Liquide middelen	9.297.666		8.064.273	
	Totaal vlottende activa		*9.851.775*		*8.460.551*
	Totaal activa		**15.591.712**		**14.475.840**

2.	Passiva	31 december 2017	31 december 2016
2.1	Eigen vermogen	10.160.793	9.508.047
2.2	Voorzieningen	2.838.235	2.654.402
2.3	Langlopende schulden	26.295	25.575
2.4	Kortlopende schulden	2.566.388	2.287.816
	Totaal passiva	**15.591.712**	**14.475.840**

Model B: Staat van baten en lasten over 2017

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.	**Baten**			
3.1	Rijksbijdrage OCW	23.910.436	23.014.356	22.722.170
3.2	Overige overheidsbijdragen	909	909	992
3.5	Overige baten	1.332.046	1.187.465	1.179.480
	Totaal baten	25.243.391	24.202.730	23.902.642
4.	**Lasten**			
4.1	Personeelslasten	19.998.634	19.582.332	19.446.840
4.2	Afschrijvingen	742.948	763.092	710.964
4.3	Huisvestingslasten	1.052.375	1.050.000	1.033.266
4.4	Overige lasten	2.793.128	2.838.313	2.466.225
	Totaal lasten	24.587.084	24.233.737	23.657.295
	Saldo baten en lasten	656.308	-31.007	245.347
5	**Financiële baten en lasten**	-3.561	13.000	9.554
	Resultaat	652.746	-18.007	254.901
	Resultaat na belastingen	652.746	-18.007	254.901
	Nettoresultaat	**652.746**	**-18.007**	**254.901**

Model C: Kasstroomoverzicht

		2017		2016
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo Baten en Lasten	656.308		245.347	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	742.948		710.964	
Mutaties voorzieningen	183.833		320.790	
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorderingen (-/-)	-157.831		-87.279	
Schulden	278.572		-64.277	
Totaal kasstroom uit bedrijfoperaties:		1.703.830		1.125.545
Ontvangen interest	1.110		14.747	
Betaalde interest (-/-)	-4.672		-5.193	
		-3.561		9.554
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:		1.700.268		1.135.099
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in MVA (-/-)	-467.595		-515.752	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:		-467.595		-515.752
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	720		-	
Aflossing langlopende schulden (-/-)	-		-658	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten:		720		-658
Mutatie liquide middelen		1.233.393		618.689
Beginstand liquide middelen	8.064.273		7.445.584	
Mutatie liquide middelen	1.233.393		618.689	
Eindstand liquide middelen		9.297.666		8.064.273

Model VA: Vaste Activa

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

		Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2017	Cumulatieve afschrijvingen tot 1 januari 2017	Boekwaarde per 1 januari 2017	mutaties 2017 Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2017	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017
1.2.1	Gebouwen en terreinen	6.412.338	2.673.399	3.738.939	13.301	-	232.702	6.425.639	2.906.100	3.519.538
1.2.2	Inventaris en apparatuur	4.995.771	2.763.547	2.232.224	424.853	-	497.677	5.420.624	3.261.224	2.159.400
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	113.969	69.843	44.126	29.441	-	12.569	143.411	82.412	60.999
	Materiële vaste activa	11.522.078	5.506.789	6.015.289	467.595	-	742.948	11.989.674	6.249.737	5.739.937

Toelichting:
De materiële vaste activa zijn juridisch en economisch eigendom van de Stichting.

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.
Onder andere bedrijfsmiddelen zijn leermethoden ondergebracht.
Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven € 500.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen	*25 jaar*
Meubilair	*15 jaar*
Inventaris en apparatuur	*10 jaar*
Machines en installaties	*15 jaar*
Leermethoden	*8 jaar*
ICT	*4 jaar*

Model VV: Voorraden en vorderingen

		31 december 2017	31 december 2016
1.5	**Vorderingen**		
1.5.1	Debiteuren	195.342	-
1.5.2	OCW / EZ	-	-
1.5.7	Overige vorderingen	-	62.665
1.5.8	Overlopende activa	358.767	333.613
	Vorderingen	554.109	396.278
	Uitsplitsing		
1.5.7.1	*Personeel*	-	*5.195*
1.5.7.2	*Overige*	-	*57.470*
1.5.7	Overige vorderingen	-	62.665
1.5.8.1	*Vooruitbetaalde kosten*	*344.400*	*307.024*
1.5.8.2	*Verstrekte voorschotten*	*1.077*	*5.336*
1.5.8.3	*Overige overlopende activa*	*13.290*	*21.253*
1.5.8	Overlopende activa	358.767	333.613

Model EL: Effecten en Liquide middelen

1.7 Liquide middelen

		31 december 2017	31 december 2016
1.7.1	Kasmiddelen	7.287	8.806
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	9.290.379	8.055.467
1.7.4	Overige liquide middelen	-	-
	Liquide middelen	9.297.666	8.064.273

Model EV: Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

		Stand per 1 januari 2017	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2017
2.1.1	Algemene reserve	6.934.519	729.146	-	7.663.665
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	2.573.528	-76.400	-	2.497.128
	Eigen Vermogen	**9.508.047**	**652.746**	**-**	**10.160.793**
	Uitsplitsing				
	Algemene reserve	6.934.519	729.146	-	7.663.665
2.1.1	Algemene reserve	6.934.519	729.146	-	7.663.665
	Personeel	2.320.427	-	-	2.320.427
	Overloop (aanvullende bekostiging)	253.101	-76.400	-	176.701
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	**2.573.528**	**-76.400**	**-**	**2.497.128**

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2017

729.146	wordt toegevoegd aan de algemene reserve
-76.400	wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve Overloop
652.746	totaal resultaatverdeling

Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden

2.2 Voorzieningen

		Stand per 1 januari 2017	Mutaties 2017: Dotaties	Mutaties 2017: Onttrekkingen	Mutaties 2017: Vrijval	Mutaties 2017: Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2017	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1	Personeelsvoorziening	880.839	208.066	80.658	38.396	-	969.851	268.218	701.633
2.2.3	Overige voorzieningen	1.773.563	233.450	138.629	-	-	1.868.384	795.743	1.072.641
	Voorzieningen	2.654.402	441.516	219.287	38.396	-	2.838.235	1.063.961	1.774.274
	Uitsplitsing								
	Voorziening jubilea	268.492	21.075	15.419	10.340	-	263.808	*20.070*	*243.738*
	Voorziening spaarverlof	520.295	58.711	38.815	8.089	-	532.102	*106.420*	*425.681*
	Langdurig zieken	33.470	128.281	13.503	19.967	-	128.281	*128.281*	-
	Voorziening wachtgeld	58.582	-	12.921	-	-	45.661	*13.447*	*32.214*
2.2.1	Personeelsvoorziening	880.839	208.066	80.658	38.396	-	969.851	268.218	701.633
	Voorziening groot onderhoud	1.773.563	233.450	138.629	-	-	1.868.384	*795.743*	*1.072.641*
2.2.3	Overige voorzieningen	1.773.563	233.450	138.629	-	-	1.868.384	795.743	1.072.641

2.3 Langlopende schulden

		Boekwaarde per 1 januari 2017	Mutaties 2017: Aangegane leningen	Mutaties 2017: Aflossingen	Boekwaarde per 31 december 2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Renteper-centage
2.3.5	Waarborg kluisjes	25.575	720	-	26.295	-	26.295	nvt
	Langlopende schulden	25.575	720	-	26.295	-	26.295	

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2017	31 december 2016
2.4.3	Crediteuren	366.239	71.123
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	872.541	835.752
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	239.103	256.144
2.4.9	Overige kortlopende schulden	70.885	223.323
2.4.10	Overlopende passiva	1.017.620	901.474
Kortlopende schulden		2.566.388	2.287.816
Uitsplitsing			
2.4.7.1	*Loonheffing*	*872.387*	*835.724*
2.4.7.2	*Omzetbelasting*	*153*	*28*
2.4.7.3	*Premies sociale verzekeringen*	-	-
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	872.541	835.752
2.4.9.2	*Overige*	*70.885*	*223.323*
2.4.9	Overige kortlopende schulden	70.885	223.323
2.4.10.1	*Vooruitontvangen college- en lesgelden*	*236.333*	*150.039*
2.4.10.2	*Vooruitontv. subs. OCW/EL&I geoormerkt*	*31.831*	*31.777*
2.4.10.3	*Vooruitontv. investeringssubsidies*	*10.451*	*14.471*
2.4.10.4	*Vooruitontvangen bedragen*	*49.577*	*71.932*
2.4.10.5	*Vakantiegeld en -dagen*	*642.207*	*574.304*
2.4.10.8	*Overige*	*47.220*	*58.951*
2.4.10	Overlopende passiva	1.017.620	901.474

Model G: Verantwoording subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
			€	€	ja/nee
VSV vast 2017	784015-1	21-11-2016	15.889	15.889	ja
VSV vast 2017	783349-1	21-11-2016	15.889	15.889	ja
VSV vast 2018	860190-1	21-11-2017	15.915	15.915	nee
VSV vast 2018	860426-1	21-11-2017	15.915	15.915	nee
Subsidie voor studieverlof	851825-1	20-9-2017	29.959	29.959	ja
Subsidie voor studieverlof	853029-1	20-9-2017	42.174	42.174	ja
	totaal		135.742	135.742	

G2. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES MET VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub B en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
			€	€	€	€
	totaal		-	-	-	-

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	bedrag toewijzing	saldo 1 januari 2016	ontvangen in verslagjaar	lasten in verslagjaar	totale kosten 31 december 2016	saldo nog te besteden 31 december 2016
			€	€	€	€	€	€
Lente- en zomerschool	LENZO17219	12-6-2017	106.500	-	106.500	106.500	-	-
	totaal		106.500	-	106.500	106.500	-	-

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
3.1.1	Rijksbijdrage OCW/EZ	20.880.688	20.357.763	20.238.465
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	2.558.928	2.333.094	2.369.632
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	470.820	323.499	114.073
	Rijksbijdragen	23.910.436	23.014.356	22.722.170

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	909	909	992
	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	909	909	992

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
3.5.1	Verhuur	71.863	70.160	82.267
3.5.2	Detachering personeel	172.161	170.429	135.248
3.5.5	Ouderbijdragen	483.335	444.750	438.411
3.5.6	Overig	604.688	502.126	523.554
	Overige baten	1.332.046	1.187.465	1.179.480

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten

4.1 Personele lasten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
4.1.1	Lonen en salarissen	18.295.722	18.400.689	17.966.195
4.1.2	Overige personele lasten	1.750.087	1.209.893	1.598.392
4.1.3	Af: Uitkeringen	47.175	28.250	117.747
	Personele lasten	19.998.634	19.582.332	19.446.840
	Uitsplitsing			
4.1.1.1	*Brutolonen en salarissen*	*14.391.584*	*18.400.689*	*14.262.265*
4.1.1.2	*Sociale lasten*	*1.882.285*	*-*	*1.879.546*
4.1.1.3	*Pensioenpremies*	*2.021.853*	*-*	*1.824.384*
	Lonen en salarissen	*18.295.722*	*18.400.689*	*17.966.195*
4.1.2.1	*dotaties voorzieningen*	*156.750*	*43.000*	*227.766*
4.1.2.2	*personeel niet in loondienst*	*820.376*	*311.393*	*822.913*
4.1.2.3	*overige*	*772.962*	*855.500*	*547.713*
	Overige personele lasten	*1.750.087*	*1.209.893*	*1.598.392*

4.2 Afschrijvingslasten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
4.2.2	Materiële vaste activa	742.948	763.092	710.964
	Afschrijvingslasten	742.948	763.092	710.964
	Uitsplitsing			
	Gebouwen	*232.702*	*242.884*	*249.417*
	Inventaris en apparatuur	*123.142*	*122.289*	*111.650*
	Meubilair/Machines en installaties	*155.438*	*156.426*	*152.591*
	Leermethoden	*12.569*	*12.489*	*14.894*
	ICT	*219.098*	*229.004*	*182.412*
4.2.2	Materiële vaste activa	742.948	763.092	710.964

4.3 Huisvestingslasten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
4.3.1	Huur	41.253	35.000	35.014
4.3.3	Onderhoud	194.032	181.000	190.478
4.3.4	Energie en water	186.329	184.200	173.123
4.3.5	Schoonmaakkosten	363.355	368.500	346.095
4.3.6	Heffingen	26.348	14.000	17.696
4.3.7	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	233.450	261.000	261.000
4.3.8	Overige huisvestingslasten	7.609	6.300	9.860
	Huisvestingslasten	1.052.375	1.050.000	1.033.266

4.4 Overige lasten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	369.849	359.709	265.541
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.558.855	1.637.068	1.488.915
4.4.4	Overig	864.424	841.536	711.769
	Overige lasten	2.793.128	2.838.313	2.466.225
	Specificatie honorarium			
4.4.1.1	*Onderzoek jaarrekening*	*23.527*	*20.000*	*18.041*
	Accountantslasten	23.527	20.000	18.041
	Uitsplitsing			
	Accountantskosten	*23.527*	*20.000*	*18.041*
	Deskundigenadvies	*124.203*	*113.700*	*80.999*
	Telefoon- en portokosten	*36.741*	*63.000*	*56.234*
	Public Relations en marketing	*97.744*	*90.000*	*43.751*
	Overige administratie- en beheerslasten	*87.634*	*73.009*	*66.516*
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	369.849	359.709	265.541
	Leermiddelen	*1.188.650*	*1.235.895*	*1.134.491*
	Inventaris	*28.585*	*13.000*	*16.936*
	ICT (hardware en software)	*258.689*	*288.173*	*221.558*
	Reproductiekosten	*82.931*	*100.000*	*108.062*
	Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen			*7.868*
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.558.855	1.637.068	1.488.915
	Excursies/werkweek	*357.298*	*369.346*	*311.554*
	Contributies	*68.318*	*76.000*	*97.988*
	Medezeggenschapsraad en ouderraad	*8.756*	*23.850*	*16.388*
	Testen en toetsen	*21.322*	*4.500*	*9.647*
	Abonnementen	*2.589*	*5.500*	*7.671*
	Verzekeringen	*9.014*	*14.300*	*13.199*
	Overige kosten	*397.126*	*348.040*	*255.322*
4.4.4	Overig	864.424	841.536	711.769

Model FB: Financiële baten en lasten

5 Financiële baten en lasten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
5.1	Rentebaten	1.110	15.000	14.747
5.5	Rentelasten (-/-)	-4.672	-2.000	-5.193
	Financiële baten en lasten	-3.561	13.000	9.554

Model E: Overzicht verbonden partijen

Het bestuur is niet verbonden met andere partijen.

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

WNT-verantwoording 2017 Stichting Keizer Karel

Voor Stichting Keizer Karel geldt een aantal complexiteitspunten van 9, hetgeen leidt tot bezoldigingsklasse D.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	R.T.P. Dijkstra	E.C.J. Pels Rijcken
Functiegegevens	rector/bestuurder	rector/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging in 2017		
Beloning	105.991	105.547
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	16.684	16.684
Subtotaal	*122.675*	*122.231*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	141.000	141.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag		
Totaal bezoldiging 2017	**122.675**	**122.231**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	1,0
Beloning	103.688	103.481
Belastbare onkostenvergoedingen	1.247	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.345	14.345
Totaal bezoldiging 2016	**119.280**	**117.826**

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	M.M.C.M. Oudshoorn-van Egmond	P.H. Hoogenboom	P.T. Peeters
Functiegegevens	voorzitter	secretaris	penningmeester
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 19/9	1/1 - 19/9	1/1 - 19/9
			voorzitter
			19/9-31/12
Bezoldiging in 2017			
Bezoldiging	4.328	-	7.213
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.182	10.122	21.150
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	**4.328**	**0**	**7.213**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	5.424	-	5.424
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	**5.424**	**0**	**5.424**

Bedragen x € 1	I.P.A.G. Kalmeijer	R.J. Duwel	J.M.P. Blom
Functiegegevens	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging in 2017			
Bezoldiging	5.771	5.771	5.771
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.100	14.100	14.100
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	**5771**	**5771**	**5771**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	5.424	5.424	5.424
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	**5.424**	**5.424**	**5.424**

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

Bedragen x € 1	C.M. van Krieken
Functiegegevens	secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	19/9 - 31/12
Bezoldiging in 2017	
Bezoldiging	1.683
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	4.018
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging 2017	**1683**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	n.v.t.
Beloning	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Totaal bezoldiging 2016	**0**

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Op basis van RJ 660.24 bestond de mogelijkheid voor onderwijsinstellingen in het Voortgezet Onderwijs om op basis van de Regeling Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs een vordering op te nemen. Het voorwaardelijke karakter van deze vordering (uitkering zal alleen bij liquidatie plaatsvinden) leidt volgens de Raad van de Jaarverslaglegging tot een nihil-waardering (RJ 660.204, jaareditie 2010). Stichting Keizer Karel heeft besloten de vordering in 2010 af te waarderen.

De voorwaardelijke vordering bedraagt 7,5 % van de personele lumpsum bekostiging van het ministerie van OCW. Als deze vordering voor 2017 zou worden bepaald, dan bedraagt deze: € 1.403.408 (Keizer Karel College: € 744.828 en Alkwin Kollege: € 653.580).

Investeringsverplichtingen

Stichting Keizer Karel is per balansdatum een verplichting aangegaan met betrekking tot een investering in meubilair voor een totaalbedrag van € 37.000.

Contracten (Europees aanbesteed)

Leverancier	looptijd	jaarlijkse kosten
Van Dijk Educatie	tot 01-08-2019	1.200.000
Visschedijk Schoonmaak BV	tot 01-06-2018*	320.000
Eneco Zakelijk BV**	tot 01-01-2021	75.000
Ricoh Nederland BV	tot 01-11-2020	70.000
De Vrije Energie Producent BV**	tot 01-01-2021	70.000

* verlenging mogelijk tot 01-06-2019, daarna beëindiging van rechtswege.

** via inkoopcollectief "Energie voor scholen".

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

College van Bestuur

- Mevrouw drs. E.C.J. Pels Rijcken
  Rector Keizer Karel College/bestuurder

- De heer drs. R.T.P. Dijkstra
  Rector Alkwin Kollege/bestuurder

Raad van Toezicht

- De heer drs. P.T. Peeters
  Voorzitter Raad van Toezicht
  ondertekent namens de Raad van Toezicht

Datum vaststelling jaarrekening: 19 juni 2018

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Horlings Nexia

Aan de raad van toezicht en
het college van bestuur van
Stichting Keizer Karel
Postbus 112
1420 AC Uithoorn

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Keizer Karel te Uithoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- Geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Keizer Karel op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Keizer Karel, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Horlings is aangesloten bij Nexia International, een wereldwijd netwerk van onafhankelijke accountants- en advieskantoren.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening
Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekeningopmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 8 juni 2018

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Was getekend

C. Rabe
Registeraccountant

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Exploitatie 02QZ Keizer Karel College

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.	**Baten**			
3.1	Rijksbijdrage OCW	12.692.479	12.225.402	12.146.159
3.2	Overige overheidsbijdragen	909	909	992
3.5	Overige baten	757.141	686.541	627.682
	Totaal baten	13.450.528	12.912.852	12.774.833
4.	**Lasten**			
4.1	Personeelslasten	10.837.746	10.688.952	10.398.284
4.2	Afschrijvingen	380.510	383.180	358.346
4.3	Huisvestingslasten	560.960	542.500	527.334
4.4	Overige lasten	1.357.623	1.450.800	1.239.374
	Totaal lasten	13.136.839	13.065.432	12.523.338
	Saldo baten en lasten	313.690	-152.580	251.495
5	**Financiële baten en lasten**	-1.469	-1.000	-1.636
	Resultaat	312.220	-153.580	249.859

Exploitatie 14VG Alkwin Kollege

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.	**Baten**			
3.1	Rijksbijdrage OCW	11.175.557	10.788.953	10.576.011
3.2	Overige overheidsbijdragen	-	-	-
3.5	Overige baten	617.257	500.924	551.763
	Totaal baten	11.792.814	11.289.877	11.127.774
4.	**Lasten**			
4.1	Personeelslasten	9.389.738	9.032.562	9.035.024
4.2	Afschrijvingen	362.438	379.911	352.618
4.3	Huisvestingslasten	491.415	507.500	505.933
4.4	Overige lasten	1.207.195	1.233.331	1.221.573
	Totaal lasten	11.450.787	11.153.304	11.115.148
	Saldo baten en lasten	342.027	136.573	12.626
5	**Financiële baten en lasten**	-1.502	-1.000	-1.989
	Resultaat	340.526	135.573	10.637